ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

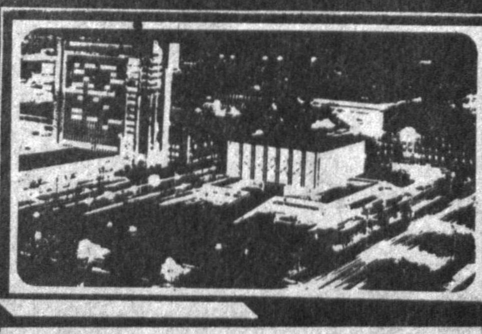

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 175 (7. 564) ◆ 1991 йил 10 сентябрь, сешанба ◆ Нархи 8 тийин.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Совет-афғон қўшма корхонаси — «Абрахим» нозик шарқ газламаларидан хушбичим лисоблар тайёрлашга тахт бўлиб турибди. Самарқанддаги «Раҳим» акционерлик жамияти ва хорижий элларга маҳсулотлар чиқарувчи ва маҳсулот олиб келувчи афғон компанияси шу қўшма корхонани ташкил этишнинг ташаббускори бўлдилар. Кўҳна шаҳарга афғон томонидан технологик жиҳозлар келтирилди.

● Тошкентдаги 76-ўрта мактаб жамоаси учун бу ўқув йили ўзига хос йил бўлиб қолади. Бу ерда лицей очилди. Унга шаҳар ва шаҳар атрофидаги мактаблардан 10—11-синфларда ўқийдиган иқтидорли 250 йигит ва қизлар танлаб олинди. Лицейни муваффақиятли тугаллаганлар имтиҳон топширмасдан Тошкент Давлат техника дорилфунунига ўқишга қабул қилинадилар.

● Бухородаги давлат меъморий-бадиий қўриқхона-музейининг нодир экспонатларидан ташкил этилган «Бухоронинг манзарали амалий санъати» кўчма кўргазмаси шимолий Кавказ шаҳарлари бўйлаб қилинган ўз сафарини ниҳоясига етказди.

● Тошкентда ўсмирлар ва ёшлар ўртасида мотоциклни энг яхши ҳайдаш бўйича «Мото—91» шаҳар мусобақаси бўлиб ўтди. Унда мустақил равишда мотоциклни бошқариш сирларини эгаллаган, йўл ҳаракати қоидаларини ўрганганлар қатнашди. Мусобақада муваффақиятли қатнашганларнинг бош совриниг — ҳайдовчилик гувоҳномалари бўлди.

ИТТИФОҚДА

● Дастлабки маълумотларга қараганда ўтган якшанба куни Озарбайжон Президентлиги учун бўлган сайловларда 3 миллион 240 минг киши (сайловчиларнинг 80 фоиздан ортиғи) қатнашди. Овоз бериш натижалари яқин кунлар ичида маълум бўлади. Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ бу сайловда Аёз Муталибов ғолиб чиққанлиги деярли шубҳа уйғотмаяпти.

● Арманистон Олий Кенгашининг ўз ишини бошлаган сессиясида мамлакат ва республикадаги сиёсий вазият муҳокама этилмоқда.

● Бугун СССР мудофаа вазири, авиация маршали Е. Шапошников, вазирлик раҳбарияти суверен республикаларнинг вакиллари билан учрашишни мўлжалламоқда.

ХОРИЖДА

● Академик Е. Примаков бугун Ўрта ва Яқин Шарқнинг бир қатор мамлакатлари бўйлаб сафарга йўл олади. Сафар чоғида у М. Горбачевнинг Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатлари раҳбарларига шахсий мактубларини топширади.

● Литва ҳудудидан СССР ички қўшинларини олиб чиқиб кетиш яқин кунлар ичида бошланадиган кўринади. Бу ҳақда Литва ҳукуматининг матбуот марказида хабар берилди.

● АҚШ вице-президенти Д. Куэйл Совет Иттифоқига ёрдам кўрсатиш кераклиги ҳақида гапирди.

● Никарагуа маъмурлари республиканинг қуролли кучларини 90 мингтадан 21 минг кишигача қисқартиришга қарор қилди.

● Куба Эстония, Латвия ва Литванинг мустақиллигини тан олди. У ана шу Болтиқбўйи давлатлари билан дипломатик муносабатлар ўрнатишга тайёр эканлигини билдирди.

● Сентябрь ойида Латвияда энг кам миқдордаги пенсия 230 сўмни ташкил этган эди. Ҳукумат кузнинг биринчи ойидан бошлаб ишламаётган пенсионерларга яна 64 сўм қўшиб берадиган бўлди. Стипендиялар ва ўқувчиларнинг ойлик нафақалари ҳажми ҳам оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, халқаро иқтисодий муносабатлар соҳасида мустақил сиёсатни рўёбга чиқариш, ташқи иқтисодий фаолиятга хизмат кўрсатишни таъминлаш ва унинг самарадорлигини ошириш, республиканинг валюта маблағларини жамлаш ва улардан аниқ мақсадни кўзлаб фойдаланиш мақсадларида:

1. Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ташкил этилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ўзининг бошқа банклар билан ўзаро муносабатларини шартномавий асосда қуриши, чет эл валютасидаги операцияларни эса «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 17-моддасига мувофиқ амалга ошириши белгилаб қўйилсин.

3. Шу нарса белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикасидаги юридик шахслар ва фуқароларнинг валюта маблағлари ташқи иқтисодий фаолият миллий банкида, республика ҳудудида ишловчи бошқа ваколатли банкларда сақланади.

Республиканинг юридик шахслари ва фуқаролари 1991 йил 1 ноябригача ўзларининг валюта маблағларини ана шу банклар ҳисобига ўтказсинлар.

Республика ҳудудидан ташқарида валюта ҳисоблари фақат Ўзбекистон Республикаси давлат банкининг рухсати билангина очилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси:

Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг низом ва захира жамғармаларини ташкил этиш, моддий-техника базасини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш, уни юқори малакали мутахассислар билан таъминлаш тадбирларини кўрсин;

бир ой муддат ичида ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг низомини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин ҳамда ушбу Фармондан келиб чиқадиган «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги таклифларни тайёрласин.

5. Ўзбекистон Республикаси давлат банки Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банкига ўз ишларини ташкил этишда амалий ёрдам берсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил, 7 сентябрь.

НАВБАТДАН ТАШҚАРИ XXVIII ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

1991 йил 9 сентябрда навбатдан ташқари XXVIII Тошкент шаҳар партия конференцияси бўлиб ўтди.

Конференция делегатлари Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи котиби А. И. Фозилбековнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Марказий Назорат Комиссиясининг 1991 йил 28 августдаги қўшма пленуми якунлари тўғрисидаги ахборотини тингладилар.

Бу масалани муҳокама қилишда Тошкент электротехника алоқа институтининг ректори Ж. Абдуллаев, «Стройпроект» илмий-тадқиқот институтининг директори Н. А. Аббосхонов, Бектемир район партия комитетининг биринчи котиби Г. И. Соболев, «Файз» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари М. А. Азимова, 119-мактабнинг ўқитувчиси Д. М. Аҳмедова, «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлимининг мудири А. Ю. Алимов, булка-қандолат комбинати партия комитетининг котиби Ф. Маликов сўзга чиқдилар.

Конференция муҳокама этилган масала юзасидан резолюция қабул қилди.

Конференцияда Ўзбекистон Компартиясининг XXIII фавқулодда съездига делегатлар сайланди.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи котиби А. С. Ефимов иштирок этди.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов 8 сентябрда Араб дунёсининг энг нуфузли рўзномаси «Ашшарқ ал-авсат» бош муҳаррири Осман ал-Омейрани унинг илтимосига кўра қабул қилди ва унинг бир неча саволларига жавоб берди.

И. А. Каримов меҳмонга Ўзбекистон давлат мустақиллиги эълон қилиниши муносабати билан республика олдида турган вазифалар ҳақида гапириб берди.

Суҳбат чоғида фақат қардош республикалар билангина эмас, ҳамкорлик қилишдан манфаатдор бўлган барча хорижий мамлакатлар билан ҳам бевосита шартномалар тузиш имконияти пайдо бўлганлиги қайд этилди. Биз бундай манфаатли ҳамкорликни шу йилнинг август ойи ўрталаридаёқ, Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг Ҳиндистон Республикасига қилган сафари пайтида бошлаб юборган эдик, деди И. А. Каримов.

Осман ал-Омейра ўз саволларига муфассал жавоб олгани, қизиқарли суҳбати учун Ўзбекистон Президентига миннатдорчилик билдирди.

Ўзбекистон Президенти матбуот шўъбаси.

СИФАТ ЖОНКУЯРЛАРИ

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотларига бўлган талаб тобора ортиб бормоқда. Буни яхши тушунган корхона ишчилари маҳсулот сифатига алоҳида эътибор беришаяпти. Корхона фаоллари ўртасида сифат аълочилари сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Эътиборингизга ҳавола этилаётган юқоридаги суратда бирлашманинг механика йиғув цехи пешқадамларидан М. Умаров, А. Баҳриддинов, ва Н. Смирновлар тасвирланишган. Бу йиғувчилар томонидан тайёрланаётган деталлар ҳамиша пишиқ ва пухталиги билан ажралиб туради.

Бугунги кунда шаҳримизнинг «Эталон» ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотлари ҳаммага маълум ва машҳурдир. Корхонанинг тажриба экспериментал цехи томонидан тайёрланаётган буюмлар айниқса диққатга сазовор. Чапдаги суратда ана шу цехнинг мураббий ишчиси Геннадий Юшенкони кўриб турибсиз. Бу ишчи узоқ йиллардан бери корхонада самарали меҳнат қилиш билан бирга ёшларга касб сирларини ҳам ўргатиб келмоқда. Ҳозир унинг жуда кўплаб шогирдлари ўзи билан ёнма-ён туриб меҳнат қилишаяпти.

Рустам Шарипов ва Тўлқин Каримов суратлари.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ЯХШИ КУНЛАР УМИДИ

— Бозор иқтисодиёти кундан кун кучаймоқда. Шунга яраша ўзига хос муаммолар ҳам туғилмоқда, — дейди Петр Иванович Савчук. — Аммо қўл қовуштириб ўтирган билан иш бажарилиб қолмайди. Изланиш керак. Ишчиларнинг иш ва яшаш шароитларини яхшилаш керак. Шундагина бирор нарсага эришиш мумкин.

Авваллари 28-қурилиш бошқармасига қарашли бўёқчилар бригадасида иш қилардик. 1989 йилдан буён хўжалик ҳисобида иш юритамиз. Жамоамизда 100 дан ортиқ пардозлаш ҳунарига эга бўлган ишчилар бор. Улар орасида пенсионерлардан Александр Зуев, Антонина Друшченко, 24 йилдан бери ишлаётган бўёқчи Вера Коргунова, 1976 йилдан буён ишлаётган Қобул Алимовларни фахр билан тилга олсам бўлади.

Мана ҳозир биз Сергели — 6 мавзесидан жой олаётган дастлабки 16 қаватли уйнинг пардоз ишларини тугатдик. Ишчиларнинг ишга бўлган муносабати чакки эмас, фақат қурилиш материалларининг ўз вақтида етиб келмаслиги ёки тармоқ касбдаги ишчилар ўз вазифаларини вақтида бажармаганликлари туфайли силжиш бироз секин бўлмоқда.

1-ёғочни қайта ишлаш комбинати мутасаддилари ром етказиб беришни ваъда қилишган эди. Сўзларининг устидан чиқишиб, керакли ҳисобдаги ромлар ҳам етиб келди.

Бозор иқтисодиёти шароитига кўникма ҳосил қилмасак бўлмайди. Бунинг устига ишбилармонлик, тадбиркорлик билан ишламасак ҳозирги тақчил даврдан ўтиб олишимиз жуда қийин бўлади. Шунинг учун ҳамма изланиши, курашиши ва ҳаққоний ишлаши керак. Бозор амалийликни хуш кўради. Умуман олганда «Излаган имконият топади», деган нақл кундалик шиоримизга айланмоғи зарур.

— Авваллари ишлаш бир нави эди. Ҳозир анча қийин бўлиб қолди, — дейди кекса ишчи Вера Коргунова. — Қийин деганимнинг боиси кўпроқ 16 қаватли уйларни назарда тутяпман. Бўяш учун ишлатадиган ҳамма нарсани қўлимизда кўтариб чиқамиз. Ташқаридан қараган одамга ҳеч нарса сезилмайди. Ишлаётган пардозчи қай даражада қийналаётганини биргина ўзи билади. Шунингдек, аёллигимиз боисидан уй-рўзғор ташвиши ҳам зиммамизда.

Ҳақиқатан, бозор иқтисодиёти, талон системаси бошланганидан бери корхоналарда меҳнат қилаётган аёлларимиз ташвиши янада кўпайди. Лекин начора. Энг асосийси улар қалбида яхши кунларга умид билан яшаш ҳисси кучли!

Гулзода МАМБЕТОВА.

«ШОШ» ОЛИЖАНОБЛИК КЎРСАТДИ

ТОШКЕНТ минтақа тажриба-лойиҳалаш илмий тадқиқот илмгоҳи таркибида иш бошлаган кичик корхона «Шош» деб аталади. Мазкур жамоа катта ҳажмда иш бажариб, кўп миқдорда маблағ тўплашга эришди. Шуниси қувончлики, ишлаб топилган маблағнинг бир қисми болалар муассасалари эҳтиёжлари учун сарфланмоқда.

«Шош» яқинда яна бир зўр ҳиммат кўрсатди. Ўз жамғармасидан 60 минг сўм пулни «Хаёл» болалар театр-студиясига беминнат тортиқ қилди.

Ушбу истеъдодли болалар ижодий гуруҳи Куйбишев районидаги Ильич номли кашшофлар уйи ҳузурида жўшқин фаолият кўрсатмоқда. Евпаторияда ўтган болалар жамоалари Халқаро фестивалида қатнашиб, янги тайёрлаган томоша дастурини кўрсатиб қайтди.

«Шош» кичик корхонаси ҳиммати туфайли ажратилган маблағ ана шу халқаро ижодий кўрикка бориб келиш ва бошқа эҳтиёжлар учун сарфланди.

Воҳид ВАЛИЕВ.

САВОДХОНЛИК СИНОВИ

ЭЛЕКТРОНИКА ва ҳисоблаш техникаси асослари курси машғулотларида турли кўринишдаги компьютер қурилмаларидан кенг фойдаланилмоқда. «Правец» электрон-ҳисоблаш машинаси 7-синф ўқувчилари билан физика фанидан машғулотлар олиб боришда жуда қўл келмоқда.

Мазкур «ақлли» машина учун физикадан махсус ўқув дастури ҳам тузилди. Чирчиқ шаҳридаги 24-мактабнинг моҳир ўқитувчиси А. Челишев томонидан амалга оширилган бу янгилик ўқувчиларнинг республика олимпиадаларида ўзига кенг йўл топди. Информатика курсидан бўлиб ўтган Бутуниттифоқ олимпиадасида ушбу дастур ўзининг истиқболли эканлигини яна бир бор кўрсатди.

Ана шу билимлар синовида тошкентлик қобилиятли ўқувчилар ҳам беллашдилар. Тошкентдаги 5 ва 94-ўрта мактабларнинг вакиллари аъло компьютер саводхонликларини намоён этишди.

Акбар АЛИЕВ.

ЯНГИ ИЛМГОҲ

ШАҲРИМИЗНИНГ Талабалар шаҳарчасидаги Саидов кўчасида икки улкан бино фойдаланишга топширилди. Ушбу янги бинолардан бири Ушинский номидаги республика ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш марказий олийгоҳидир. 3 қаватли бу билим масканида 50 га яқин хоналар, кафедралар, кабинетлар, илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш учун ижодхоналар, ўқув хоналари, мажлис зали ва бошқа бўлимлар бор.

Умумий майдони 4,1 минг квадрат метрга эга бўлган бу бинони Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 4-трест, 68 қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари ҳамда 29-қурилиш бошқармаси пардозловчилари бунёд этишди.

Қувончли томони шундаки, кейинги вақтларда ўқитувчилар учун эътибор, ғамхўрлик ошириляпти. Улар учун қулай шарт-шароитлар яратилмоқда. Шу олийгоҳнинг ёнида 400 ўринга мўлжалланган замонавий типдаги ётоқхона ҳам шу ғамхўрликнинг ифодасидир. Ётоқхонага кирсангиз, хоналари кенг, ёруғ ва шинамлигидан кўзингиз қувонади. Ошхона, чўмилиш учун душхона, профилакторий ишлаб турибди. Малака оширишга келганлар нафақат илм оладилар, балки даволанадилар, дам оладилар.

Нодира АБДИРИМОВА.

АХБОРОТ

Илгари хабар бериб ўтилганидек, «Бирлик» норасмий ташкилотининг раҳбарлари 8 сентябрда митинг ўтказиш тўғрисидаги илтимос билан Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетига мурожаат қилдилар.

Ижроия комитет бу аризани кўриб чиқиб митинг ўтказишга рухсат бермади. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва ҳукумати томонидан иқтисодий танглик шароитларида кишиларни ижтимоий ҳимоялаш, меҳнаткашлар, барча аҳолининг ҳаёти ва фаолияти учун етарли шароитларни яратиш бўйича бутун чора-тадбирлар белгиланаётганлиги, республикада ва унинг пойтахтида Ўзбекистон фуқароларининг соғлом ақл-идроки ва масъулияти туфайли қарор топган барқарор ижтимоий-сиёсий вазиятни ҳар қачонгидан ҳам ҳозир сақлаб қолиш муҳимлиги «Бирлик» раҳбарлари билан бўлган суҳбат чоғида уларга тушунтирилди.

Бироқ, ана шуларнинг ҳаммасига қарамай, улар варақалар тарқатишни, меҳнат ва ёшлар жамоаларига бориб уларни митинг ўтказишга даъват қилишни давом эттирдилар. Минг таассуфки, бунда СССР халқ депутати Пўлат Охунов ва Тошкент шаҳар Кенгашининг депутати Шуҳрат Исматуллаев иштирок этдилар. Улар депутатлик мандатидан фойдаланиб, ўз хатти-ҳаракатлари билан митинг ўтказишга даъват этдилар. Улар Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетига таклиф этилдилар. Бу ердаги суҳбатда жумладан қатнашган СССР ва Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари ҳам халқ сайлаган кишилар республикада барқарор ижтимоий-сиёсий вазиятни сақлаб қолиш, митинглар ва гап-сўзлардан Ўзбекистон Республикасининг суверенитети ва давлат мустақиллигини мустаҳкамлаш учун аниқ ишларга ўтишга имкон бермоқликлари учун қўлдан келган барча ишларни қилишлари кераклигини тушунтиришга яна бир марта ҳаракат қилиб кўришди.

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети юз берган мураккаб вазиятда ақл-идрок билан иш тутганликлари, рухсат берилмаган митингни ўтказишга даъватни қўллаб-қувватламаганликлари учун барча тошкентликларга миннатдорчилик изҳор этади.

Ёшлар митинг ташкилотчилари кетидан эргашмади, «Бирлик» раҳбариятини бугунги кунда Ўзбекистонда республика Конституциясига мувофиқ фаолият кўрсатаётган бошқа жамоатчилик ташкилотлари ҳам қўллаб-қувватламадилар.

Бу ўзбекистонликлар ва республика пойтахти — Тошкент аҳолиси ўз олдиларида турган кўпдан кўп ижтимоий-иқтисодий муаммоларни митингларда эмас, балки ўз иш жойларида хотиржам амалий муҳитда ечишга азму қарор қилганликларини яна бир марта намоён қилди.

РЎЗНОМА—МУШТАРИЙ—РЎЗНОМА

Ошкора мулоқот

БОЗОР ТАҚИҚЛАШНИ КЎТАРМАЙДИ

«Ҳурматли муҳарририят! «Чорсу» бозорига кириб, бу ердаги нарх-наволарни кўриб ҳангу-манг бўлиб қолдим. Ёнғоқнинг 1 килосига 15 сўм, хандон писта́га 28 сўм, майизга 15—18 сўм, ер ёнғоқ ва туршакка 12 сўмдан сўрашмоқда. Қуруқ меваларингиз нархи намунча қиммат десангиз, бунга биз ҳазилакам меҳнат қилиб қўймаганмиз деган жавобни оласиз. Аммо улар бундан уч-тўрт йил олдин қанча меҳнат қилишган бўлсалар, ҳозир ҳам шундайдир. Бироқ у маҳалдаги нарх-наво қаердаку, ҳозиргиси қаерда! Ўрик ўзи гуллаб ўзи пишса, устида туршак бўлиб қолса. Фақат уни қоқиб олиш қолади. Ош майизи сўрида туриб пишгандан сўнг сал тегиб кетсангиз ўзидан-ўзи дув этиб тўкилади. Масалан, бизнинг хонадонимиздаги сариқ кишмиш ҳар йили ўзи пишади, ўзи тагига майиз бўлиб тўкилади.

Нарх-навони бундай осмонга кўтарган одамлар ғирт савдогарнинг ўзгинаси, холос. Буларнинг ҳаммасини бозордан ҳайдаб, молларини мусодара қилишгача чорасини кўриш керак...

Аъло ҒУЛОМОВ,
Собир Раҳимов райони».

ҲАР КУНИ муҳарририятга келаётган ўнлаб мактублар орасидан худди шуни янги рукнимиз — «Ошкора мулоқот» учун танлаб олганимиз бежиз эмас. Унда ҳали ҳам кўпчилигимиз ишонадиган — бозорда нарх-наво қандай бўлиши қатъий белгилаб қўйилиши зарур — деган умид чўғланиб турибди.

Бу орзулар сароб эканлигини айтиш нақадар оғир бўлмасин, бундан бошқа илож йўқ. Одамларимизнинг «катта»ларнинг бир оғиз гапи билан нарх-наво инсоф даражасига тушиб қолишига ишончи уларнинг айби эмас. Ахир салкам 75 йилдан буён ҳаммамизни шунга ишонтириб келдилар, яратилган неъматларни тақсимлаш ва қайта тақсимлаш услуби барчани фаровон, бахтиёр қилади, деган хом хаёллар билан лақиллатдилар.

Авваллари «иллатли капитализм» тамғаси босилган, ҳозир эса саноати тараққий этган, маърифатпарвар, деб аталаётган жамиятларда эса аллақачондан бери бозор иқтисодиёти, эркин рақобат маъмурчиликнинг ҳам, арзончиликнинг ҳам асосий омилларидан бири эканлиги яхши маълум.

Муштарийимиз мактубида баён этилган фикрлар хусусида мушоҳада юритиб кўрайлик. Тупроғига таёқ суқса ҳосил тугадиган, дарахт унадиган ўлкада мева-чеванинг нархи совуқ минтақалардагидек қимматлиги аянчли воқелик. Аммо нега шундай? Бунинг учун кечаги кунимизни бир ёдга олайлик. Мен каби кўпчилик ҳам ўн-ўн беш йил илгари саримсоқ пиёзни бозорда ҳеч ким олмаганлигидан уни сувга оқизганликларининг гувоҳи бўлишган бўлса, эҳтимол. Ҳозир эса унинг 1 килоси — 10 сўм! Эрта баҳордан қаддини ростламасдан меҳнат қилиб бир қоп редискасини ёки бир челак помидорини сота олмай пештахтага ағдариб уйига қайтган деҳқонларни учратганмизми? Ўшанда уларга ҳеч уялмасдан, афтига тарсаки туширгандек «Помидорингни молингга бер» деб мазах қилишгани-чи? Бу йил эса помидор пишиқчилик пайтида ҳам килоси 1 сўмдан тушмади.

Нега шундай? Бозор муносабатларини ўз-ўзидан мувофиқлаштириб турадиган талаб ва таклиф тарозуси паллаларидан биринчисининг босиб кетаётганлиги шунга олиб келмоқда. Нима учун таклиф талабни қондира олмаётганлигининг эса сабаблари кўп.

Ҳурматли муштарийимиз ўрик ўзи пишиб, ўзи туршак бўлиб тўкилади, майизни ҳам токлар остидан хазондек супуриб олса бўлади, деб ўйлаши ҳақиқатдан анча узоқ. Аммо гап шунинг ўзидагина эмас. Қани айтинг-чи, жумҳуриятимизда ўша боғлар, токзорлар кўпми? Қайси мутахассис Ўзбекистон аҳолиси жон бошига тўғри келадиган боғ ва токзорлар ҳисоб-китобини қилиб чиққан? Ҳолбуки, республикамиз аҳолиси тобора ортиб бормоқда. Айни пайтда биз бошқа минтақалардан ўзимизга зарур хом ашё, материаллар, машина-ускуналар, мол олиш учун мева-чева етказиб беришимиз кераклигини унутиб бўлмайди. Шу билан бир қаторда қандай қилиб бўлса ҳам пахта ҳосилдорлигини ошириш учун еримизни заҳарлаганимиз, атроф-муҳитимиз эса жуда булғаниб кетганлигини айтмай қўя қолайлик. Мева-чева, экинлар ҳосилдорлиги ана шунга бевосита боғлиқ-ку!

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг аҳолига томорқа ажратиб бериш тўғрисида жуда ҳам ўз вақтида, ғоят оқилона фармон чиқарганлигини таъкидламасликнинг иложи йўқ. Зеро одамлар ўз томорқаларида сабзавот-мева етиштирмаганларида бозорларимиз ҳозиргидан анча ғариб, нарх-наво эса бугунгидан анча юқори бўлиши турган гап эди.

Ниҳоят ўзимизни деҳқоннинг ўрнига қўйиб кўрайлик. Бозорда-ку маҳсулот кўпайса, сотувчи хоҳласа-хоҳламаса ҳам молининг нарх-навосини арзонлаштиришга мажбур бўлади. Бироқ давлат дўконида-чи? Бирор буюм ёки мол ишлаб чиқариш бўйича якка ҳоким бўлган корхоналар харидорлар манфаатларини назар-писанд қилмаяптилар-ку! Мисол учун битта оддий дазмолнинг бир минг сўм у ёқ-бу ёқ атрофида туриши соғлом ақлга сира тўғри келадими? Оиласига битта дазмол олмоқчи бўлган бечора деҳқон нима қилсин? Унинг тирикчилиги учун бундан анча муҳим ва ҳаётий зарур нарсалар яна қанча? Ҳозирги кунда уларнинг нархи қандайлиги сирми?

Юқоридаги мулоҳазалардан қандай хулосага келиш мумкин? Бозордаги нарх-навони буйруқ билан арзонлаштириб бўлмайди. Ким бунга ваъда берадиган бўлса эҳтимол ўзини, аммо ҳаммани чалғитаётганлиги аниқ. Бозор умуман тақиқлашни кўтармайди. Бозорда маҳсулот, мева-чева мўл бўлса ҳеч қандай буйруқсиз, сотувчилар олдига милиция ходимларини посбон қилмасдан ҳам нарх-наво инсоф даражасига тушиб қолади. Бозорнинг талаб ва таклиф мувозанати қонуни ўз-ўзидан кучга киради.

Ана шу қонун барқарор бўлишининг биттагина йўли бор, холос. Бу ҳам бўлса фидокорона меҳнатимиз, пешона теримиз билан ана шу маъмурчиликни таъминлаш йўлидир. Айниқса Ўзбекистон республикаси мустақиллик йўлига дадил чиқиб олган, ишбилармонлик, омилкорлик, ташаббускорлик, тижоратда билимдонлик рағбатлантирилаётган бугунги кунда бунинг учун имкониятлар кўлами беқиёс кенгайди.

Эркин МАДИЕРОВ.

Ўзбекистон Фанлар академияси қошидаги Марказий конструкторлик ва технология бюроси ишлаб чиқариш бирлашмаси нафақат лойиҳалар тузади, балки маҳсулот ҳам ишлаб чиқаради. Шу маҳсулотларни сифатли қилиб ишлашда корхона меҳнат фахрийларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Шулардан бири қарийб 26 йилдан бери меҳнат қилиб келаётган Абдуқодир Абдусаломовдир. У шу йиллар мобайнида кўплаб маҳсулотларнинг чиройли ва сифатли чиқишини таъминлаб келмоқда.

СУРАТДА: Абдуқодир Абдусаломов.

Тўлқин Каримов сурати.

Шахсий фикр

УВОЛ ЭМАСМИ?

ОТА-боболаримиздан «Нимаики хор бўлса, кейинчалик азиз бўлади», деган гап бор.

Масалан, бир неча йил илгари бензинни ҳаттоки ариқларга оқизиб кетадиган ҳайдовчиларни ҳам кўрганмиз. Чунки сарфланган ёқилғига қараб ҳақ тўланган-да. Мана бугунги кунда уни бир граммми тежаб-тергаб сарфланмоқда. Бугун мени бошқа бир нарса жуда-жуда ачинтиради.

Илгари кўчаларда бир чўпни кўрсак ҳам уйга олиб келардик. Бошқа жойни гапирмай қўяқолайда «Марказ—4», «Марказ—5», «Марказ—6» мавзеларида катта-катта дарахтлар жуда кўп. Лекин булар шамол бўлса ёки қуриб қолганлари, ортиқча, шохлари кесиб ташланса ўша ерда уюм-уюм бўлиб атрофни ифлослантиради. Баъзида улар эса тўпланиб ёқиб ташланади. Шу кунларда ҳам юқоридаги мавзелардан юрсангиз ўтинларга кўзингиз тушиб, жонингиз қайишиб кетади. Мактабларда болаларга темир, қоғозларни тўплашни режалаштирганмиз. Нега қимматли хом ашё ҳисобланган ўтин, шохшаббаларга эътибор бермаймиз. Агар 60 килограмм қоғоз чиқиндиси тўпланса катта бир даражада ишлаб чиқарилиши мумкин бўлган қоғозга тенг келаркан.

Қоғознинг нархи кундан-кунга ошиб бораётган бугунги кунда ташландиқ ўтинларга эътибор берилса, тонналаб қоғозга эга бўлмасмидик.

Саъдулла СУЛТОНОВ.

Муштарий хабар беради...

ЯНА БИТТА БОҒЧА

ШАҲРИМИЗНИНГ Қоратош даҳасида шу кунларда қурилиш ишлари қизғин тус олган. Қад кўтарган кўп қаватли турар жой бинолари билан биргаликда бу ерда ўтган йилнинг октябрь ойида бошлаб юборилган кичкинтойлар учун боғча қурилиши ҳам давом этмоқда.

Ўзбекистон иқтисодиёти комитетининг буюртмаси билан бошланган бу боғча қурилишида Тошкент қурилиши бош бошқармасига қарашли 12-трест 49-қурилиш бошқармасининг Ўткир Ортиқов етакчилигидаги бригадаси қурувчилари шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Умумий иш ҳажми 500 минг сўмни ташкил қилган боғча 140 ўринга мўлжалланган бўлиб, ҳозирги кунда бу ерда 350 минг сўмдан ортиқ ишлар бажариб қўйилди. Айни кунларда мазкур жажжилар масканида қурилиш-тиклаш ишлари тугалланиб, пардозлаш юмушлари авж олдирилиб юборилди.

Замонавий, барча қулайликларга эга бўлган бу боғча шу йилнинг октябрь ойида фойдаланишга топширилади.

Наима ҲАКИМОВА.

...миннатдорчилик билдиради

ИСТАГИМИЗ БАЖАРИЛДИ

МАЙ ойидан бошлаб Сергели районининг 12-мавзесидан Бешёғоч бозоригача бўлган оралиқда янги йўналиш очилган эди. У 47-микроавтобус бўлиб, 12-автокорхонага қарашлидир. Шу автобус йўналишини «Чорсу» автостанциясигача узайтирилишини мутасаддилардан сўраган эдик. Шу илтимосимиз қондирилди.

Севимли рўзномамиз «Оқшом» орқали 12-автокорхонага ва барча мутасаддиларга 3-автокомбинат ҳайдовчилари ва шу атрофда яшовчи аҳоли номидан ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Кўпчилик номидан:
Жалолиддин МУСАМУҲАМЕДОВ.

...мушоҳада этади

ОЗГИНА ЎЙЛАСАК

Хўш, тобора камайиб, қимматлашиб бораётган қоғоздан ҳар доим ҳам тежамкорлик билан фойдаланилаяптими?

Узоққа бормай буни Тошкент шаҳрида электротранспортга кира ҳақи тўлаш мисолида кўрайлик: ҳақ тўлаш кўпдан бери абонемент чипталари асосида ташкил этилган. 1991 йилнинг апрелидан буён бир неча ой ўтган бўлса-да, кира ҳақи учун учта ҳар бири 5 тийинлик абонемент чипталари чақичланади. Битта абонемент чиптаси 15 тийинлик қилиб чиқарилмаганидан бир киши йўлкира ҳақи тўлаганда 0,0056 квадрат метр қоғоз ортиқча сарф бўлмоқда.

Эҳтимол, 5 тийинлик абонементлар илгари кўп миқдорда заҳира қилиб қўйилган бўлиб, улар тугагандан сўнг янги абонементларни 15 тийинлик қилиб чиқариш режалаштирилгандир. Менинг фикримча уларнинг тугашини кутиб ўтиришга ҳожат йўқ, 5 тийинлик абонементларни худди илгари 5 сўмлик бўлган ойлик карточкалар ҳозир 15 сўмлик сотилаётгани каби 15 тийинлик ўрнида сотиш чоралари кўрилса бас.

Абдуқаҳҳор МУТАЛОВ,
хизматчи.

...танқид қилади

ЮРАК БЕЗИЛЛАЙДИ

Аввал кўрган киноларимга яна қайтадан тушиб, вақтни бекорга ўтказишдан қўрқаман. «Афишани ўқиб кейин киравер», дейсизми? Ана шу афишаси алдаб қўяди-да одамни. Бир пайтлар «Дунё» деган ҳинд фильмини томоша қилгандик. Кейинроқ «Прокурор ўғли» деган ёзувни ўқиб ичкарига кирсак... Яна ўша фильмнинг ўзига дуч келдик. «Қаҳрамон» ва «Дўстлар» деган ҳинд киноларини ҳам «Қасоскор» ва «Қасос ва қонун» номларида 2—3 қайтадан кўриб чиққанимиз ҳали эсдан чиққани йўқ. Шукурки, беш-олти йилдан бери алданмасдан юрган эдик...

Афсус, пешонада бор экан. Ўтган йили Санъат саройида «Агарда» деган фильмни 90 тийиндан кўриб чиққан эдик. Яқиндагина 2 сўм 80 тийинга яна ўша кинони «Армон» номида томоша қилдик. Гап пулда эмас, бироқ бир нарсанинг номини ўзгартириб ҳадеб «тиқиштираверса» одамга алам қилар экан.

Алишер САЪДУЛЛАЕВ.

Луқма

ЭГАСИЗ ИНШООТ

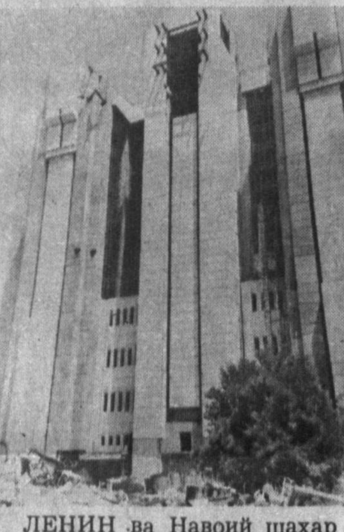

ЛЕНИН ва Навоий шаҳар кўчалари туташган жойда кўкка бўй чўзган ҳашаматли бино тахминан 10 йилдан бери савлат тўкиб турибди. У тоғ чўққисидай шаҳарнинг барча чеккасидан бaралла кўриниб туради. Яқинда узунқулоқ бир гап тарқалди. Энди альпинизм билан шуғулланишни бошлаган спортчилар шу бино чўққисини забт этиш бўйича мусобақа ўтказишармиш. Чунки бозор иқтисодиётига ўтаётган бир даврда бу улкан қурилиш қурувчиларга ва унинг буюртмачисига фойда келтириши керак-да.

Ҳали ишга тушмасдан, фойда келтирмасдан қаровсизлик натижасида нураб бораётган бино гўё эгаси йўқ ҳовлига ўхшайди. Ўша пайтлар у муҳташам бинога кўп марталаб қадам ранжида қилгандик. Унинг қурувчилари ҳақида бир қатор мақолалар ёзгандик.

Яқинда биз ана шу ташландиқ бинода бўлдик. Унинг теварак-атрофини кузатдик, бу ерда ишлатса бўладиган қурилиш материалларининг чириб, синиб, занглаб ётганлигини кўриб юрагимиз ачишди. Ушбу қаровсиз қурилиш материалларини тасвирга туширдик. Қурувчилар бу ерни ахлатхонага айлантириб юборишган. Устига устак бу ерга яширинча ахлат ташлаб кетаётганлар ҳам топилади.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТЛАРДА: бинонинг умумий кўриниши ва унинг теварак-атрофида сочилиб, кераксиз ҳолга келиб ётган қурилиш материаллари ҳамда бино ҳовлисида «қад кўтараётган» ахлатхона.

Муаллиф суратлари.

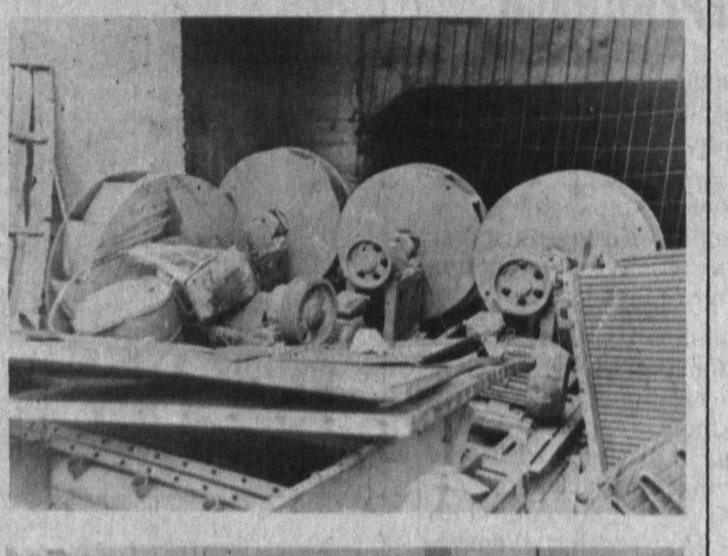

Обуна—92

ЎН МИНГ СЎМ ҲИСОБИДАН

— Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида ишбилармонлик билан иш юритган жамоанинг сармояси салмоқли бўлади, — дейди «Миконд» заводи партия ташкилоти котиби Шавкат Одилов. — Буни бизнинг корхонамиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Биз шу кунларда микондчиларни корхонанинг моддий рағбатлантириш фондидан тақдирлаяпмиз. Бу гап уларни келгуси йил рўзнома ва ойномаларга обуна қилишга ҳам тааллуқлидир. Обуна нашрлари нархининг кўтарилгани сабабли корхонанинг камдаромадли ишчиларига ҳамда меҳнат ва партия фахрийларига моддий ёрдам сифатида қўшимча 10 минг сўм пул ажратилди. Ҳозир шу маблағдан корхонамизнинг кўпчилик ишчи-хизматчилари «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент»га бепул обуна қилинди.

Бундан ташқари, корхонанинг барча бошланғич ташкилотларида ҳам шу дамларда обуна мавсуми жадал суръатларда давом этмоқда. Айниқса, жамоанинг кўпчилигини ташкил қиладиган ёшлар ҳам ўзлари ёқтирган нашрларга, жумладан, «Тошкент оқшоми» рўзномасига обуна бўлишга шошилишмоқда.

Замира МЕЛИЕВА.

ЖАМОАТЧИ ТАРҚАТУВЧИЛАР ЁРДАМИДА

ШАҲРИМИЗДАГИ почта ва алоқа бўлимларида иш қизғин. Бу ерларда ҳар бир кун, ҳар бир вақт ғанимат саналмоқда. Матбаа тарқатувчилар эса хонадонма хонадон юриб обуна қилишни йўлга қўйиб олишган.

— Биз бу йил айнан «Тошкент оқшоми» рўзномаси учун 1484 нусха обуна қилишни режалаштирганмиз, — дейди Сергели район алоқа бўлими бошлиғи Дония Юсупова. — Ўтган йили 715 нусхага обуна бўлгандик. Районимиз аҳолиси кундан кун ўсиб бораяпти. Қурилган уйларга кўчиб келган оилалар ҳам обуна бўлишни бошлашса ишларимиз анча юришиб кетади. Бунга ишончим комил.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитини одамлар аста-секинлик билан тушуниб боришяпти. Мана шу тушунишнинг ўзи ҳам катта гап. Мен бу соҳада 15 йилдан буён ишлаб келяпман. Лекин бу йил обуначилар билан нашрлар баҳоси қимматлиги туфайли кўп тортишуваларга, турли савол-жавоблар қилишга тўғри келяпти. Лекин шундай бўлсада барча нашрларга қизғин обуна давом этмоқда.

— «Оқшом» рўзномаси учун 3 минг 478 нусха обуна қилишни режалаштирганмиз, — деб ҳамкасби фикрини тасдиқлади Октябрь район алоқа бўлими бошлиғи Антонина Павлова. — Бизнинг районда жамоа ташкилотлари томонидан обуналар яхши йўлга қўйилган.

Барно АЗИМОВА.

«Тошкент оқшоми»нинг азиз мухлислари!

Ушбу саҳифа орқали, Сизларнинг муҳарририятга йўллаган дил сўзларингизни ёритиб, яна бир бор дийдор кўришдик. «Оқшом» рўзномаси бундан буён ҳам ўзининг азиз муштарийлари бўлмиш Сизларга, Сизларнинг қимматли йўл-йўриқларингизга ва маслаҳатларингизга суянади. Чунки Сизлар бизларнинг ҳақиқий таянчимиздирсиз. Шу боисдан ўзингизни тўлқинлантираётган барча масалалар хусусида бизга ёзиб юборишингизни сўраймиз.

Яна бир бор эслатиб ўтмоқчимиз: севимли рўзномангизга обуна давом этмоқда. Обуна Ўзбекистон ҳудудида чекланмаган миқдорда қабул қилинади. Яна бир муҳим гапдан ҳам хабарингиз бор, албатта, «Оқшом» рўзномасига обуна бўлаётган пайтингизда Сизлардан 5 фоизли солиқ энди олинмайдиган бўлди! Бу хусусда тегишли мутасадди ташкилотларга кўрсатма берилди. Агар борди-ю рўзномага биринчилар қаторида обуна бўлиб, 5 фоизли солиқни тўлаган бўлсангиз асло афсусланманг: олинган 5 фоизли солиқ қайтариб берилади.

«Оқшом»нинг бир йиллик ва ярим йиллик обуна нархи ҳамда унинг индекси рўзномамизнинг 4-саҳифасида мунтазам бериб бориладиган бўлди.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«РАДИО ЭШИТГИМИЗ КЕЛАДИ»

«Тошкент оқшоми»нинг 1991 йил, 16 май сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола эълон қилиниб, айрим жойларда радио нуқталарининг носозлиги, шу жумладан Қўрғонча кўчаси 3-тор кўча 28-уйда истиқомат қилувчи ҳамшаҳримиз С. Маҳмудхўжаевнинг уйдаги радио тармоғи носоз эканлиги, радиоси ишламаётганлиги танқид қилинган эди. Ана шу мақола юзасидан Тошкент шаҳар радио узатиш тармоғи бошлиғи А. П. Самошкин имзоси билан қуйидаги жавоб олинди:

— Фуқаро С. Маҳмудхўжаев 1990 йилнинг апрель ойида уйига радио тармоғи ўтказиш бўйича буюртма берган эди. Бу ерда ишнинг ҳажми катта бўлганлиги учун буюртмачига рад жавоби берилган эди. Бироқ, тармоқ ўтказиш техник шароити ўрганиб чиқилганда, 250 метр сим тортиш ва айрим мевали дарахтларни кесиш кераклиги аниқланди. Шу сабабли 1991 йил 29 март ойида қабул қилинган 125—04 рақамли прейскурант бўйича битта радио нуқтаси ўтказиш учун 50 метргача линия тортилганда 4 сўм 20 тийин ҳақ тўланади. Нормадан юқори бўлса радио нуқтасини ўрнатиш учун алоҳида смета бўйича ҳақ тўланади. Юқорида қайд қилинган фуқароларнинг хонадонларига радио нуқтаси ўрнатиб бериллади. Агар кимда ким бунга рози бўлса марҳамат, 32-79-59 телефони орқали қарорини маълум қилиши мумкин.

Янгиликлар
Воқеалар

ДЕФОЛИАЦИЯ БОШЛАНДИ

Тошкент вилоятининг пахтачилик хўжаликларида ғўза баргларини тўкишга киришилди. Деҳқончиликдаги ана шу муҳим ишга Ғалаба, Бўка ва Ўрта Чирчиқ районларининг меҳнаткашлари биринчи бўлиб киришдилар. Шундан кейин бошқалар ҳам дефолиацияни бошлаб юборадилар. Бу мавсумда 123 минг гектар майдондаги ғўза барглари тўкилиши керак. Бунинг учун 750 та ОВХ—28 пуркагичидан фойдаланилади.

Теримга саноқли кунлар қолди. Ҳадемай деҳқонларимиз уруғлик пахтани саралаб теришга киришади.

НАФАС ОЛИШ ЕНГИЛЛАШДИ

Мирзачўл шаҳарлари ва қўрғонларининг аҳолиси аввалги йилларда дефолиация бошланиши билан ҳаво бузилишидан шикоят қилишарди, бу йил эса бундай бўлмаяпти. Ваҳоланки вилоятда бир неча ўн минг гектар майдондаги ғўзалар дефолиация қилинди. Ҳамма гап шундаки, аҳоли истиқомат қиладиган ерларга яқин пахта майдонларига Германияда ишлаб чиқарилган «Дропп» дефолианти пуркалмоқда. У хлорат магнийга нисбатан анча кам заҳарлидир.

Ҳар қалай вилоятдаги барча майдонларга хориждан келтирилган дори етмайди. Шу боисдан чўлда яна хлорат магнийдан фойдаландилар. Механизаторларга йўл-йўриқлар берилди, эҳтиёт чоралари кўрилди. Аввалги йиллардагидек ўсимликларга фақат ердан туриб ишлов берилмоқда.

15 сентябрь куни — ўтган йилдагидан бир ҳафта илгари вилоятда машиналарда пахта терими бошланади.

АЪЛО СИФАТЛИ КОНСЕРВАЛАР

Киров районидаги «Москва» колхози боғларида ширин-шакар мевалардан мўл ҳосил етиштирилади. Эндиликда соҳибкорлар моҳир консервачилар деган юксак унвонга ҳам сазовор бўлишди. Бу ерда ишга туширилган цех маҳсулотлари Фарғона вилояти дўконларида қўлма-қўл бўлиб кетмоқда. Бошқа минтақалардаги харидорлар ҳам уларни жон-жон деб олишмоқда.

Цехда вилоятдаги турдош корхоналарда иш ўрганиб келган 30 киши ишлайди. Лекин улар кўп нарсаларга улгуришмоқда: ҳар куни бир неча минг банка помидор, баклажон, булғор қалампири, беҳи, олма, ўрикдан тайёрланган консервалар тайёрланмоқда. Тайёрланган маҳсулотнинг ҳаммасини назорат комиссияси кўздан ўтказади, ҳозирча у бирор марта ҳам эътироз билдиргани йўқ.

БУЮРТМА НОНЛАР

Андижоннинг энг йирик ва истиқболли даҳаларидан бири — Клара Цеткин номли даҳада Андижон дон комбинатининг янги фирма магазини очилди. Унинг пештахталарида янги ёпилган ноннинг ўндан ортиқ тури ва шунча хил бошқа ун маҳсулотлари бор.

Бу ерда вилоят марказидаги бошқа нон дўконларидан фарқли ўлароқ, унинг айрим навларини ёпиб бериш учун буюртма қабул қиладиган махсус бўлим бор. У тўйлар, оилавий ва жамоа тантаналарини ўтказиш учун кулча нонларга, бошқа маҳсулотларга буюртмалар қабул қилинади. Фирма дўконининг қаҳвахонаси ҳам бор, бу ерда харидорлар иссиқ булочка билан кофе ёки чой ичишлари мумкин.

ЎЗИНГНИКИГА НИМА ЕТСИН

Шўрчи районидаги Партия XXIII съезди номли колхозда янги корхона пайдо бўлди. Бу ерда гилам тўқиш цехи ишга туширилди. Корхона учун гиламдўзлик кенг ривожланган Хоразм вилоятидан ускуналар олинди. Бироқ Сурхондарёда ҳам ана шу ҳунарнинг ўз анъаналари ва сирлари бор. Ўз колхозида гилам тўқиш билан донг таратган чеварлар Асалпошша Қодирова ва унинг қизи Гулой Бекжонова ҳамқишлоқларини гилам тўқишга ўргатишмоқда. Шундай қилиб, тез орада колхоз гиламдўзлари тўқиган маҳсулот савдога чиқарилади.

ҲАМ ИЧКИ, ҲАМ ТАШҚИ БОЗОРНИ КЎЗЛАБ

Самарқанд «Электробитмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг жамоаси «Сино» деб аталган янги холодильниклар ишлаб чиқара бошлади. Янги холодильник ўзининг ўтмишдоши «Снежинка» холодильникидан техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари яхшилиги, ташқи кўринишнинг чиройлилиги билан ажралиб туради.

Бу холодильникларга ички бозордагина эмас, хорижий мамлакатларда ҳам талаб катта. Ҳозир бирлашма ишлаб чиқараётган бутун маҳсулотнинг тўртдан бир қисми Хитойга, Осиёдаги бошқа мамлакатларга юборилмоқда. Шундай бўлсада мазкур холодильниклар Ғарбдаги етакчи фирмалар билан унчалик рақобат қила олмайди. Шу сабабли самарқандликлар йил охиригача сифат жиҳатидан янги андозадаги икки камерали холодильникни конвейерга қўйдилар. У автоматлар билан жиҳозланади, натижада иш режими аниқ тартибга келтириб турилади.

(ЎзТАГ мухбири).

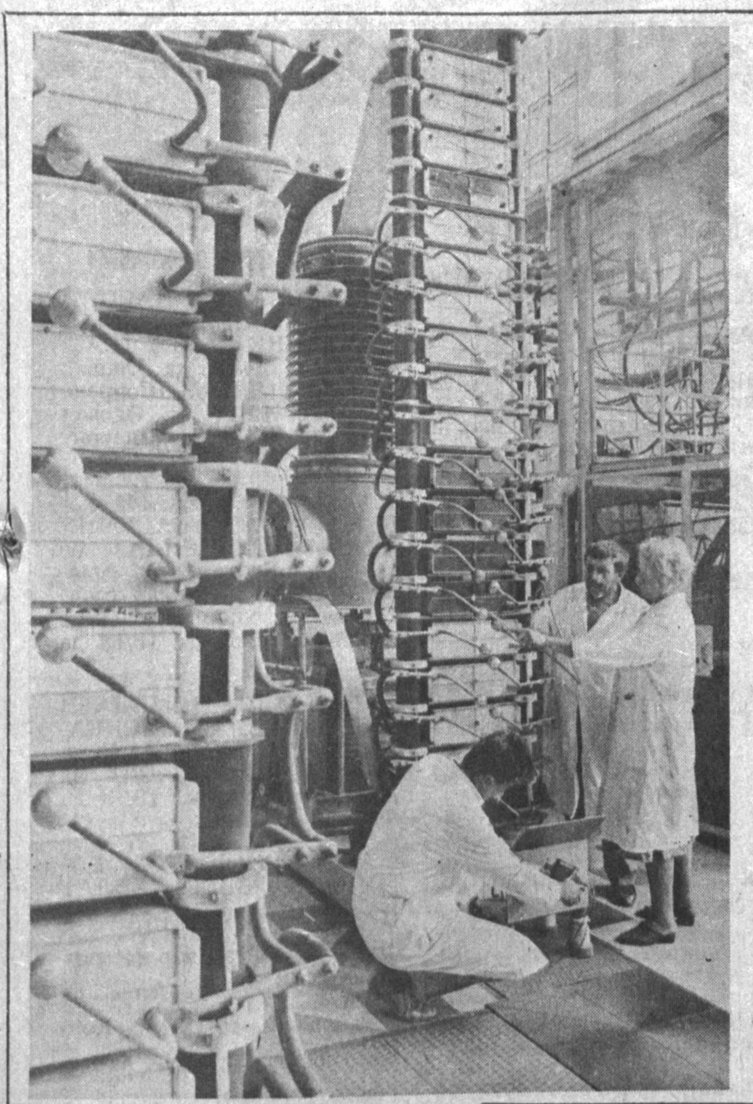

Челябинск — 70. Бу шаҳарни америкаликлар узоқ ахтаришди ва ниҳоят бир неча йил бурун МРБ ходимлари уни топишга ва ҳатто космос орқали суратини олишга ҳам муваффақ бўлишди. Бинобарин, шаҳар ҳақидаги бу ахборот на Америка жамоатчилиги ва на жаҳон жамоатчилиги ичида шов-шувга сабаб бўлмади. Шунинг учун ҳам атом энергетикаси ва саноати вазирининг ўринбосари профессор В. Михайловнинг Челябинск—70 ва ундаги Бутуниттифоқ техникавий физика илмий-тадқиқот илмгоҳига келиш таклифи мухбирлар учун кутилмаган совға бўлди. Фотомухбиримиз В. Веленгурин ҳам ўша ерда бўлиб, бугунги кунга қадар давлат сири ҳисобланган совет атом бомбасини ўз кўзи билан кўрди.

СУРАТДА: физика тажриба-синов бўлимида.

В. Веленгурин сурати.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

Ленинград. Маълум бир сабабларга кўра овозини йўқотган кишилар диққатига Ленинграддаги томоқ, қулоқ, бурун касалликлари бўйича илмий-тадқиқот илмгоҳи олимлари илмгоҳ мутахассислари билан ҳамкорликда овоз созловчи асбобнинг дастлабки намунасини ишлаб чиқишди. Бу янги асбоб ишлатиш учун қулай ва чидамли.

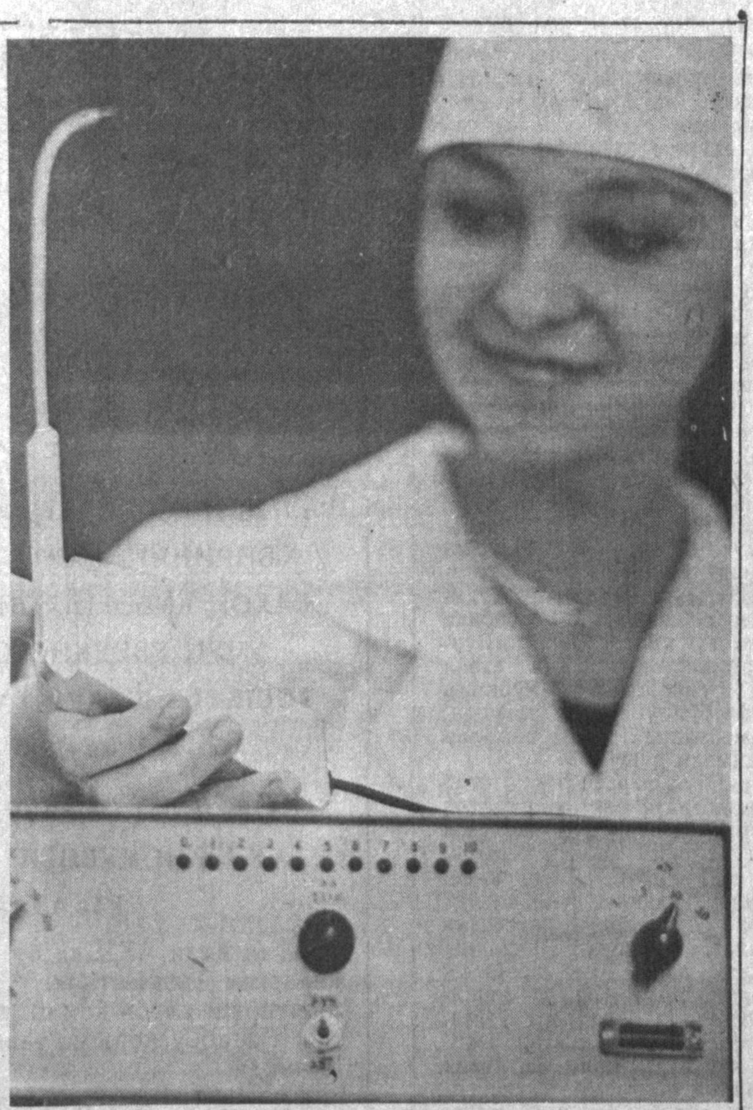

СУРАТДА: (ўнгда) илмгоҳнинг тиббий ҳамшираси Юлия Емельянова янги асбобни намойиш этмоқда.

С. Смольский (ТАСС) сурати.

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

УҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР!

Агар Сиз Ўрта Осиёдаги энг йирик корхоналардан бири бўлмиш Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилмоқчи ва Тошкент техника дорилфунунида таълим олмоқчи бўлсангиз

8-ТАЖРИБАВИЙ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА УҚИШГА КЕЛИНГ!

Бу ерда Сиз учиш аппаратларини йиғувчи-чилангар, механика-йиғув ишлари чилангари, саноат ускуналарини таъмирловчи чилангар, рақамли дастур воситасида бошқариладиган дастгоҳларнинг оператори, токарь фрезерчи, кенг қамровли дастгоҳчи касбларини эгаллаб чиқишингиз мумкин.

Таълим ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

9-СИНФЛАРНИ БИТИРУВЧИЛАР ТАЖРИБА ГУРУҲИДА УҚИЙДИЛАР ва 2 ЙИЛ ДАВОМИДА ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАМДА КАСБ ЭГАСИ БЎЛАДИЛАР.

Бир йиллик гуруҳлардаги 9-синф битирувчилари ишчи малакасини эгаллайдилар.

11-синфни битирувчилар ойига 115—150 сўм миқдорида стипендия олиб ўқийдилар ва 6 ой давомида касб эгаллаб чиқадилар.

Ўқиш даврида ўқувчилар овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. Улар Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли пансионат ва профилакторийда дам олиб, соғлиқларини мустаҳкамлашлари мумкин.

Ўқиш вақти меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар Тошкент техника дорилфунунига ўқишга юбориладилар.

Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган бошқа шаҳарлик ўқувчиларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юртига қуйидагича борилади: 10, 23, 27-трамвайлар, 18, 48, 97-автобуслар; 1, 10, 14, 18, 24-троллейбусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати.

Манзилимиз: 700128, Усмон Юсупов кўчаси, Авиация тор кўчаси, 10-уй. Телефонлар: 41-57-54.

26-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1991 йилдан бошлаб ЗАРГАРЛИК мутахассислиги бўйича

ПУЛЛИК 4 ОЙЛИК БЎЛИМЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқишга Ўзбекистон жумҳуриятида ва қардош жумҳуриятларда яшовчилар қабул қилинади. Заргарлик касбини эгаллашни хоҳловчилар ва заргарлик мутахассислари етишмайдиган корхоналар ҳисоб бўлимига 900 сўмдан 1037 сўмгача пул тўлашлари лозим.

Шунингдек, билим юрти пуллик қуйидаги касблар бўйича ҳам қабул эълон қилади: наққошлик, рассом-безатувчи. Ўқиш муддати 1,2 йил. Ўқишни хоҳловчилар 1500 сўмгача пул тўлашлари лозим.

Бизнинг ҳисоб рақамимиз: 000141123 С. Раҳимов районида ПСБ, код 734116.

Ўқишга қабул қилинганлар 85 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Заргарлик касбини эгаллаганлар «заргар» деган гувоҳнома билан, наққошлик ва рассом-безатувчи касбини эгаллаганлар эса «наққош» ёки «рассом-безатувчи» деган диплом ва ўрта маълумот ҳақидаги гувоҳнома билан таъминланадилар.

Ўқишнинг бошланиши бўлимларнинг йиғилишига қараб белгиланади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларини топширишлари лозим: директор номига ариза, паспорт, соғлиги ҳақида маълумотнома, яшаш жойидан маълумотнома, расм (3х4), 6 дона.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, С. Раҳимов ноҳияси, Сағбон кўчаси, 17-боши берк кўча, 4-уй. (166, 76, 59-автобусларнинг «Қўштут» бекати). Телефонлар: 40-30-36, 40-30-38.

38-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1991—1992 ўқув йили учун

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ, ДУРАДГОР, ҚУРИЛИШ БЎЁҚЧИ-СУВОҚЧИСИ, КОШИНКОР-ҒИШТ ТЕРУВЧИ, ТЕМИР-БЕТОН КОНСТРУКЦИЯЛАРИ БЎЙИЧА ПАЙВАНДЧИ-АРМАТУРАЧИ.

Ўқиш муддати — 1-3 йил.

9—11-синф маълумотидаги йигит-қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 3 йиллик гуруҳларда ўқувчиларга ихтисоси бўйича тегишли малака ҳамда ўрта маълумот тўғрисида диплом берилади.

8-синф маълумотидаги ўқувчилар ўқиш даврида бепул иш ва кўчалик кийим-бош ва 3 маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар, 10-синф маълумотидаги ўқувчилар эса стипендия оладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида 50 фоиз иш ҳақи тўланади.

Тошкент шаҳрида ва шаҳарга яқин ноҳияларда истиқомат қилувчи йигит-қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар, ҳукумат қарорига мувофиқ, билим юртини битиргандан кейинги мажбурий меҳнат фаолиятисиз олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юрти қошида техника ижодиёти, бадиий ҳаваскорлик, сураткашлик тўгараклари, спорт шўъбалари ишлаб турибди, Чорвоқ қишлоғи атрофида ёзги дам олиш манзилгоҳи бор.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, туғилганлиги ва маълумоти тўғрисидаги гувоҳномалар, соғлиги тўғрисида ва турар жойидан маълумотномалар; паспорт, 3х4 см катталикдаги 6 та фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР — СЕНТЯБРДАН БОШЛАНДИ.

Манзилимиз: 700141, Тошкент шаҳри, Багратион кўчаси, 4-уй (17 «э» автобусининг «12-турар жой шаҳарчаси»; 6, 13, 22-трамвайларнинг «Гулқоғозлар» дўкони» бекати»). Телефонлар: 63-29-82, 63-06-97.

ЎЗБЕК халқининг тили, адабиёти ва тарихи узоқ даврларни ўз ичига олади. Бу тарихий даврлар ичида XV асрнинг иккинчи ярми алоҳида маъно касб этганки, унда Алишер Навоийнинг ўрни беқиёс. Узоқ асрлардан давом этиб келаётган уч тил — араб, форс-тожик ва ўзбек (туркий) тилларнинг бадиий, илмий ижодда Мовароуннаҳр, Хуросонда ҳам X асрлардан бошлаб ўзаро рақобатда бўлиб келганлиги, бунда асосан форс-тожик тили XV асрнинг иккинчи ярмигача бадиий тил сифатида етакчилик қилгани оддий ҳақиқат эди.

Араб, форс-тожик тиллари тарихи эрамизнинг узоқ нуқталаригача бориб тақалади ва бу икки тил, айниқса бадиий ижодда маълум нормаларига эга бўлган адабий тил даражасига айланиб қолган эди. (Ўзбек) туркий тилида ижод қилиш ижодкор учун ҳақорат саналиб, гўё у иқтидорсиз бўлганидан, форс-тожик тилида ёза олмаганидан ўзбек (туркий) тилида ижод қилди деган баҳони олар эди.

Алишер Навоий ана шу ўзбек тилига ёпиштирилган доғни жаҳон адабиёти жавонидан олиб ташлади, ўзбек тилининг бадиий ижод соҳасида форс-тожик, араб тилларидан кам эмаслиги ва бадиий ифода усулларининг кўплигини амалий жиҳатдан тўрт ғазалиёт девонлари, олти маснавиёт достонлари, кўплаб насрий асарлари билан, назарий томонини эса «Муҳакамат ул-луғатайн» («Икки тил муҳокамаси») асари билан етук тилшунос сифатида исботлади.

«КАМСУХАН ЭЛНИ СУХАНВАР ҚИЛҒАЙ...»

Алишер Навоий ўзбек поэтик тили фонетикаси, морфологик белгилари ва синтактик қурилишини ҳар томонлама ўзига хос тартибда асослаган, серқирра стилистик бўёқларини топа олган, ўзбек тилшунослигида, қолаверса туркологияда қиёсий грамматиканинг ёрқин намуналарини дастлаб яратган ҳамда ўзбек тилининг барча назарий асосларини ёритган, ниҳоят ўзбек тили луғат бойлигини янги маънолар, янги сўз ва сўз бирикмалари билан бойитган такрорланмас ижодкордир. Мана шу 60 йиллик умри давомида Шарқ адабиётининг йигирмадан ортиқ услубда (ҳам назмий, ҳам назарий) 200 минг қатор ижод дурдоналарини ҳаётининг сўнгги дамларида ёзган «Лисон ул-тайр» («Қуш тили») асарида мана бундай ифодалаган эди:

Назму насрим котиби тахминшунос,
Ёзса юз минг байт этар эрди қиёс.
Мунчаким назм ичра қилдим иштиғол,
Хотиримдин чиқмас эрди бу хаёл.

У ўзининг ушбу 200 минг мисрали назмий, насрий асарларида 26035 сўз воситасида ўзбек тилининг ижодда тенгсиз имкониятларини амалда исбот этар экан, мазкур тил асосчиси ва уни ҳар томонлама бойитган қаламкашдир.

Маълумки, жаҳон адабиётидан ўрин олган айрим классикларнинг сўз бойлиги тўплаб ҳисоблаб чиқилган. Улар асосида эса мукаммал изоҳли луғатлар ҳам тузилган. Инглиз адабиётида 27 драматик асар ва шеърий тўплам тузган Шекспир асарлари тилида 20 мингга яқин, испан адабиётини романлари ва драматик асарлари билан бойитган Сервантеснинг луғат бойлигида 18 мингтача, янги рус адабиётининг бошловчиси, рус адабий тилининг асосчиси Пушкин асарларида 21197 сўз, татар адабиётини публицистик жанр билан ҳам бойитган шоир Абдулла Тўқай луғатида 14000 сўз мавжуд.

Алишер Навоий асарлари тилида ўзбек (туркий), араб, форс-тожик, юнон, ҳинд, хитой, лотин тилларининг туб ва ясама сўзлари кенг ишлатилган. Ажабланарлиси шуки, унинг луғат бойлигида 800 дан ортиқ киши исмлари, 300 тача жой номлари, ранг маъноларини аташда эса элликдан ортиқ тил бирликларини қўллаган. Шоир 900 га яқин ўзбекча феъл асосларидан 302 ҳаракат номи, 79 сифатдош, 255 равишдош, 300 тача феълнинг бошқа шаклларидан содда, қўшма сўз сифатида бош, кўчма ва алоҳида маъноларини ифодалашда моҳирона қўллаган. Ҳақиқатан ҳам Алишер Навоий ўзбек тилининг назмий ижод учун яроқли тил эканлигини асослади ва шу билан ўзбек тилига кенг ижод йўлини очиб берди. Буни ўзи қуйидагича ёзган:

Менки турк алфозиға айлаб шуруъ
Назм топти табъу қилкимдин вуқуъ.

Шоир Шарқ адабиёти классиклари орасида энг кўп ғазал (2600 ўзбекча ва 554 форс-тожикча) ёзиб назмда бир юз ўн олти минг мисрага яқин ҳайратомуз сатрлар тузган. Бу билан ўзбек халқи маданияти тарихида сўзлар гулшанини пайдо қилиб кетди ва ундаги ҳар бир сўз шоирнинг ўзидек барҳаёт бўлиб қола беради:

Руҳпарвар сўзи бўлсун ўзидек,
Руҳгустар сўзи бўлсун сўзидек.

Алишер Навоий буюк инсон ва «назири йўқ» (тенгсиз) ижодкордир. Буюкларнинг буюклиги буюклар билан қиёслаганда янада буюклашади. Алишер Навоий ҳам Рудакий, Фирдавсий, Низомий, Жомий, Шекспир, Сервантес, Пушкинлар билан ўлчанганда асрлар ягонаси бўлиб қола беради. Унинг мана бу байти ижодининг одил ўлчовидир:

Камсухан элни суханвар қилғай,
Ҳар сўзини ўйлаки гавҳар қилғай.

Ҳақиқатан ҳам Алишер Навоий ўзбек ва бошқа туркий халқлар адабий тилларининг луғат бойлигини саноқсиз сўзлар билан бойитиб, мана 550 йилдирки, ундаги ҳар бир сўз гавҳар сингари ҳар томонлама жилоланиб турибди. Асрлар ошган сари уларнинг ҳар бири янада чароғонлашади, ўзбек халқининг XV аср ҳаётидан нур сочиб туради, У ўхшаши бўлмаган асарларининг сўз бойлиги билан ўзбек халқини жаҳоннинг бой тилли халқлари қаторига олиб кирди.

Баҳром БАФОЕВ,

Ўзбекистон Фанлар академияси Тилшунослик илмгоҳининг етакчи илмий ходими.

Ўзбекистон—мустақил давлат

ИСТИҚЛОЛ ТАЪМИ

МИЛЛАТНИНГ мустақиллиги нимадан бошланади? Маънавий ҳаётини ўзи идора қилишидан эмасми?!

Иқтисодий мустақилликнинг аҳамиятини инкор этмаган ҳолда ўзбекларнинг хонадонида азалдан «маънавий ноз-неъмат» қадрланиб келинганини, нон-чой билан бирга қўшиқ ва рақс, аския ва латифа, лапар ва одоб маданияти меҳмоннинг эҳтиёжини қондирганини бажонидил эслагинг келади бугун. Шу боис диёримиз бу жабҳада ҳам эркинликка чиққани рост бўлсин. Анъаналар тикланишига, бадиий меросимиз марказдан келадиган кўрсатмалар асосида эмас, астойдил, атрофлича ўрганилишига, холис баҳоланишига, ўзлаштирилишига эришайлик. (Бу ўринда ҳозиргача кўпгина олийгоҳлар дастури ҳалигача Москва тайёрлаган андоза ва кўрсатмалар асосида тузилаётганини не афсуслар билан қайд қиламиз; ваҳоланки, мустақил фикрлашга ўргатиш ўқув юртининг асосий вазифаларидандир).

Агар бугун кино санъатимизга миллийлик етишмаётган бўлса, теледраматургия ва телережиссура шаклланиши оғир ўтаётган бўлса, бунда аввало маданий мероснинг барча «қатламлари» кино ва ойнаижаҳон эътиборидан четда қолганида, бу соҳада фаоллик кўрсатишга отланган ижодкорларни яна ўша марказ йўллаган «қўлланма» асосида қайта тарбиялаш бўлди.

Аслида янги, навқирон санъатларнинг ривожини асрлар давомида жўш уриб келган бадиий ижод тажрибаси бой ва ранг-баранг маданий мерос анъаналари белгилаб беради. Ҳинд киноси тараққиётида халқ оғзаки ижодиёти ҳал қилувчи омил бўлганини ким инкор этади? Шу туфайли бу йирик кинематография давлатининг (у йилига мингдан ортиқ фильм ишлаб чиқараяпти) оламга машҳур асарлари бадиий тўқимасига мусиқа, рақс, ашула сингиб кетган. Мринал Сен, Сатятжит Рай каби ҳинд режиссёрларининг бадиий бисотини мутафаккир адиб Р. Тагор бойитгани-чи! Француз фольклоридаги нозик ҳажв унсурлари миллий кино санъатида сезилмайдими! Италия кинематографиясининг муваффақиятида миллий адабиёт ва театр санъатининг хизмати ҳам барчага аён... Бизнинг оғир шароитимизда йўл топа олган грузин ҳамкасбларимиз Тбилисидаги махсус олийгоҳда ўзлари тузган дастур асосида назарий, амалий машғулотлар олиб боришлари фожиа, айни бир вақтда ҳажв унсурларидан ташкил топган ўз фольклорини экран санъати нуқтаи назаридан ўрганишлари, Шота Руставели тажрибасига таянишлари қандай самара бераётгани барчага аён. Грузин фильми миллийлиги, ҳам мазмунан, ҳам шаклан ўзига хослиги билан ажралиб туради. Ундаги воқеаларни бирор бошқа юртга кўчириб бўлмайди.

Худди шу нуқтаи назардан қараганда ўзбек миллий кино ва ойнаи жаҳон санъатлари учун истеъдодли халқимизнинг асрлар давомида бойиб, сайқал топиб келаётган ижодиёти, Алишер Навоий шеърияти мусаввир Камолиддин Беҳзоднинг нафис бўёқлари, тенги йўқ мақом йўллари, шоира Нодиранинг гўзал мисраларидаги нола, тафаккур ифодаси, бахши санъатидаги ранг-баранглик, ҳозиржавоблик, кўҳна обидалардаги мутаносиблик, гўзаллик, Бобир насрининг теранлиги, Муқимийнинг лирикаси, киноясн, аччиқ қаҳқаҳаси хизмат қилиши учун шароит бўлмади. Аҳвол ўзгармаса санъатнинг икки оммавий тури мустақил ўлкамизда камол топиб, миллий руҳ билан суғорилган асарларни катта ва кичик экранга тақдим этишга эришиш тобора мушкуллашиб бораверади. Миллий характер талқини эмас, андоза қилиб олинган ва фильмдан фильмга кўчиб юрадиган сийқа образларнинг навбатдаги ифодасини кўриб ғижиниб, дарғазаб бўлиб юраверамиз. Шундай экан, ҳақиқий миллий санъат асари билан учрашиш, гўзалликка бўлган эҳтиёжини қондириш ҳақида эмас, жонсиз, қўғирчоқни эслатувчи «қаҳрамонлар»нинг қилмишларини тасвирлашга экран вақти сарфланаверади. 2—3 йил мобайнида Москвадан Марказий ойнаижаҳон техникаси ёрдамида ўзбек ҳаётига ёт бўлган воқеаларни тасвирловчи икки катта фильм — «Меҳр ва ғазаб билан» ҳамда «Ойнинг кўринмас томони» кенг тарғиб қилинди: бу асарлар яратилиши учун жумҳуриятимизда катта гуруҳнинг неча йиллик меҳнати сарфланди. Европалик аёл ўзбекистонлик режиссёрнинг хоҳиши билан ечинаверади, оппоқ танасини кўз-кўз қилаверади («Бархан»), бангилар, ўғрилар, қотилларнинг саргузашти бадиийлик қонун-қоидаларига риоя қилинмаган ҳолда кўрсатилаверади («Нажотсиз қотиллик», «Қопқон»). Фильмларга ранг танлашда халқимизнинг юксак дидини ифодалаган Навоий мисраларидан (машҳур саройларни ранг билан таърифланишини хотирангизда яна бир бор тикланг!), шарқ мусаввирларининг буюк мактаби тажрибасидан ижодий фойдаланиш йўллари изланмайди, инсоният заковатини оширишда, эстетик талабларини қондиришда хизмат қилиб келаётган нафис шарқ шеърияти техник санъатларининг жумҳуриятимиздаги тараққиёти ўзига хос бўлиши учун хизмат қила олмайди. Шу тариқа ўзбек киносидаги истиоралар, шакллар, сюжет йўлларининг қурилиши, айтилган сўз, ҳаёт шовқини, мусиқа ҳамда тасвир ўртасидаги муносабатлар — буларнинг барчаси жаҳонга машҳур ва манзур бўлган классик шеъриятимиз, нафис миниатюрамиз, ҳам илмий, ҳам бадиий қимматга эга бўлган насрий асарлар, Шашмақомнинг сержило оҳанглари (Фитрат уларга мос келадиган ранглар ҳақида фикр юритган эди) ҳамда ажойиб тарихимизнинг турли босқичларида устун турган фалсафий фикрлар ва уларни бадиий ифодалаган миллий адабий асарлар меъморчилик санъатининг ёрқин ва ноёб намуналари таъсирида эмас, ғарбий Европа мамлакатлари ҳамда рус кинематографияларига тақлид қилинган ҳолда вужудга келаверади. Рўзнома саҳифасидан унумли фойдаланиш ниятида мисоллар рўйхатини қисқартириб, қуйидаги далилларни келтириб ўтайлик. «Нафосат» ва «Севишганлар» фильмларида («Ўзбекфильм», 1966, 1969) Италия киносида қўлланилган услублардан фойдаланилгани, «Фавқулодда комиссар»даги (1970) ҳикоя услуби «Олтинчи июль»ни («Мосфильм», 1968) эслатиши, эрталабки «Ассалому алайкум» Марказий ойнаи жаҳоннинг «Тонг» кўрсатувидек қурилиши ва олиб борилиши ҳақида ўйлаб кўрсангиз бу рўйхатни узоқ давом эттириш мумкин.

Ўқув юртларининг дастурини мустақил равишда тайёрлашга ва йиллар давомида уни такомиллаштириш имконияти қўлга киритилган ҳозирги дамда биргина «Хамса»нинг ўзи телевидениенинг ҳафталик, кунлик, соатлик кўрсатувлари мавзу ва шакл жиҳатдан қандай бўлиши кераклиги ҳамда бир-бири билан қай тарзда боғланиши лозимлигини, бадиий воситаларни саралаб қўллаш йўлларини токи томошабиннинг руҳий ҳолатини ҳисобга олиб телеҳикояни қуришгача ўргатишини унутмайлик. (Бу ўринда Фарҳод ойнаи жаҳонда арман ўлкасини, меҳнат аҳлини, табиат манзараларини, ниҳоят Ширин қиёфасини кўриб беҳуш бўлишини таърифлашдан олдин шоир ўз қаҳрамонининг психологик ҳолатига тавсиф беришига эътиборингизни қаратамиз).

Узоқ ўтмиш тажрибаси у ёқда турсин, асримизнинг 20—30 йилларида ўлкамизда ҳукм сурган адабий муҳит, Абдулла Қодирий, Фитрат, Чўлпон, Усмон Носирнинг катта ва кичик асарлари, узоқни кўриб айтган теран фикр-мулоҳазалари миллий кино, телевизион санъатимизнинг эстетик мустақиллигини таъминлаш учун хизмат қилиши мумкин эди. Бу даврдаги насрий асарлар жамоатчилик фикрини шаклланишида, миллий ғурурнинг кучайишида муҳим омил бўлгани учун кўпчиликда ҳар хил фикр уйғотади. Шеърий мисраларда эса анъаналар XX аср овози билан бойиб борганини кўрамиз. Лекин муаллифлар қатағонга учради. Қоғозга тушган мисралар яна даҳшат уйғотмасин, деб йўқ бўлиб кетиш хавфи остида қолди. Шарқ зиёлисининг ўзига хослиги, истеъдоди кўпқирралиги, бадиий даҳоси ўткирлиги худди ўша кезлари намоён бўлган эди. Бу ҳол биз юқорида тилга олган, жамиятда миллатда устун турган фикрни янги юксак ўринга кўтарди. Даврнинг шу етакчи фалсафаси техник санъатларнинг эстетик пойдеворини ташкил этиши мумкин эди. Лекин кино ва ойнаи жаҳоннинг ўша илдизларини кесиб ташладилар, ғунчалар очилишига йўл қўймадиларки, бу ҳол техник санъатларимизни марказга, унинг кўрсатма ва «маслаҳатларига» ипсиз боғлаб қўйди. Миллий санъат ўзгага қарам бўлиб қолса, буйруқ ва кўрсатмаларга тобе ҳолда кун кўришга мажбур бўлса, қай аҳволга тушиб қолишини амалда кўрдик. Ваҳоланки, Усмон Носирнинг оташ сўзи, Абдулла Қодирий ўзбекнинг маънавиятини, фақат унга хос бўлган хусусиятларни очиш маҳорати, Фитратнинг ижодий ва илмий фаолияти, Чўлпоннинг назм ва наср соҳасидаги тажрибаси китобхонни, олим ва томошабинни қониқтирибгина қолмай, аввал кино, сўнгра телевидение соҳасидаги бадиий изланишларнинг йўналишларини ҳам белгилаб бериши мумкин эди.

Мақоланинг шу ерига келганимда ўрнимдан туриб кетганимни, аламим, ғазабимни яшира олмай, ўтиргани жой тополмай узоқ хаёл суриб юрганимни муштарийлар билишини хоҳлар эдим. Чунки исмлари зикр этилган ватандошларимизни қатл этганлар мазкур шахсларнигина эмас, ўзбекни, унинг юраги, ақл-идрокининг ҳам жаллоди, маданиятининг ашаддий душмани, деб билдим. Узоқни кўзлаб, истиқболни янчмоқчи бўлиб иш тутганлар, афсуски, мақсадларига етдилар: қурбонлар бўлди: янги санъатлар томири озиқ олмасдан олдин кесилди-ю, кимларгадир қарам бўлиб қолди.

Ўзбек аёлининг экрандаги ҳаёти қанчалик безаб, пардозланиб кўрсатилишини хотирангизда тиклаб кўринг: «Истиқбол йўли» (1961), «Бу ёқимтой йигит» (1972), «Менинг қўшиғимсан» (1975), «Темир эркак» (1991), Турсуной ва Инобат Охуновалар ҳақидаги кино ва телевидение асарлари...

Ўзбек диёри мустақилликнинг таъмини аввало маданий эҳтиёжини қондириб сезади. Зотан авлод-аждодларимиз бадиий ижоднинг юксак намуналари туғилишини, сайқал топишини, рўй-рост гавдаланишини кўриб вояга етган. Бадиий диди камол топган. Лекин, таъкидлаймиз, у мустақиллигидан жудо бўлган кейинги юз йилликда икки янги санъат — кино ва ойнаи жаҳон ихтиро қилинди-ю, ўлкамизга кириб келганида эстетик мустақилликка эришиш муаммосига дуч келди. Эндиликда маданиятимиз мустақиллигини ва унинг анъаналари тан олинишини, бошқа маданиятлар билан тенг ҳуқуқли алоқаларини таъминлашнинг аҳамиятини бугун — ҳуррият, истиқбол сўзлари шиор қилиб олинган дамда эслатиб ўтишни бурчимиз, деб билдик.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
филология фанлари доктори.

ОТДИ ҲУРРИЯТ ТОНГИ

Ниҳоят юртимизда ҳуррият тонги отди,
Ниҳоят халқим эркин яшамоқ таъмин тотди,
Ниҳоят эмин-эркин тотганим таом ботди,
Бошимизда балқиган эрк қуёши сўнмасин,
Азиз элим, шаънингга то абад гард қўнмасин!

Ниҳоят келди минглаб орзиқиб кутган айём,
Тушовлардан қутулган қўлларда жаранглар жом,
Азиз элим, толенинг баланд бўлғуси мудом,
Бошимизда балқиган эрк қуёши сўнмасин,
Элим, қутлуғ шаънингга то абад гард қўнмасин!

«Судралиб яшагандан тик туриб ўлмоқ афзал»
Ниҳоят ўз кучини кўрсатмиш асрий матал,
Кутган эдик катта-ю кичик кўз тикиб мақтал,
Бошимизда балқиган эрк қуёши сўнмасин,
Азиз элим, шаънингга то абад гард қўнмасин!

Озодлик йўли оғир — олдинда бисёр ғовлар,
Даф қилмоғи шубҳасиз беимон басир ғовлар,
Ва лекин беҳисобдир Мангубердидек довлар,
Бошимизда балқиган эрк қуёши сўнмасин,
Азиз элим, шаънингга то абад гард қўнмасин!

Абдул Ҳамид ЖАЛОИР.

Шатранж оламида

ТАХТАГА ҚАРАМАСДАН ЎЙНАГАНЛАР

ШАТРАНЖ ўйинининг шундай бир хили борки, унда ўйновчи киши тахтадаги хона ва доналарни кўрмайди. Бундай ўйинда шатранж устаси бир неча соат давомида ўз тафаккури, диққат-эътиборини бир жойга тўплаб, ўткир хотираси билан ҳар қандай томошабинни ҳам лол қолдиради. Бундай ўйин пайтида шатранж тахтаси ва доналаридан фойдаланмайдиган рақиб фақат ўз хотирасига таяниб иш кўради — юришларни аниқ тасаввур қилади, мураккаб ҳисобларни фикран юритади. У тахта ёнига ўтирган рақибининг ҳар бир юришига оғзаки, яъни шатранж алифбоси ёрдамида жавоб бериб туради.

Яхши хотира тахтага қарамай ўйнашнинг асоси ҳисобланса-да, лекин бу билангина иш битмайди. Хотирадан ташқари шатранжчи «жанг майдони» аниқ тасаввур эта билиши ва доналар ҳаракати туфайли тез ўзгариб турадиган «манзара»ларни ўз тафаккури билан изчил кузатиб бориши керак. Баъзан шатранжчи бир вақтнинг ўзида бир эмас, ўнлаб партияни ўйнайди.

Тахтага қарамай ўйнашнинг ҳам тарихи узоқ. Ас-Сулий 1000 йил бурун ёзган китобида «Ҳажжожнинг қамоқхонасида Саҳоба Саид ибн Жубайр шатранж ўйнарди... Ўйнаганда ҳам зоҳирона эмас, балки ғойибона (тахтага қарамасдан) ўйнарди», дер экан, бунга далиллар келтиради. Жубайрнинг VII асрда ўтган шахс эканлиги назарда тутилса, ғойибона ўйиннинг тарихи нақадар узоқлиги ойдинлашади.

1266 йилда Буцека деган киши Италиянинг учта энг кучли шатранж устаси билан бирваракайига ўйнаган. Шулардан иккитасини ғойибона тарзда ютган.

Ўрта Осиё шатранж рисоласини яратган, Темур даврида тенги бўлмаган Али Шатранжий ҳам бир йўла тўртта тахтада қарамасдан ўйнай олган. Буюк Алишер Навоий қўлида хизмат қилган шоир ва олим — мавлоно Соҳиб жуда шатранжчи бўлган, у тахтага қарамай ҳам яхши ўйнай олган. VIII асрнинг ўрталарида яшаган кучли шатранжчи ва машҳур музикачи француз А. Филидор ҳам кўрмай ўйнаш бобида ҳаммани ҳайратда қолдирган. Унинг 1788 йили Лондонда бирваракайига учта тахтада ўйнаган партиялари сақланиб қолган. У баҳснинг учовида ҳам ғолиб чиққан. Америкалик П. Морфи бир вақтнинг ўзида саккизта тахтада «кўрмай» сеанс бера олган. Шундай сеанслардан бири 1858 йили Париждаги машҳур «Режанс» кафесида ўтказилиб, ўн соатдан кўпроқ давом этган. У олти ўйинни ютиб фақат иккитасини durang қилган. Юлий Цезарь эришган ғалабасини: «Келдим, кўрдим, енгдим», деб қўя қолган бўлса; Морфининг замондошлари лол бўлиб, «Келди, кўрмади, енгди», деган.

Рус шатранж мактабининг асосчиларидан бири М. И. Чигорин ҳам кўп марталаб 8—9 тахтада сеанслар берган. Бундай сеанслар пайтида мия жуда тез чарчайди. Масалан, 1892 йилда Петербург шатранж клубида берган сеансида Чигорин дастлабки биринчи соатда саккиз тахтада жами 58 юриш, иккинчи соатда 38 ва кейингиларида атиги 29—25 тадан юриш қилган, холос. Бундай мисли йўқ мураккаб ақл-идрок кураши пайтида инсон миясининг нақадар жадал ишлаганлигини шундан ҳам билса бўладики, Чигорин рақибларидан бирининг 5 юришдан кейин мот бўлишини аниқ башорат қила олган. Америкалик Г. Пильсберн 25 тахтада кўрмай сеанс берган. Айтишларича, шундай сеансларнинг бирида у рақибларидан бирига 11 юришдан кейин уни мот қилажагини олдиндан айтган.

Биринчи рус жаҳон чемпиони А. А. Алёхин доналар ва хоналарни кўрмай, 32 тахтада бир йўла ўйнай олган. Сеанс 12 соат давом этиб, Алёхин шундан 19 тасини ютган, 9 тасини durang қилган ва 4 тасинигина бой берган. Бу воқеа 1933 йили Чикагодаги Жаҳон кўргазмасида бўлган эди. Алёхиннинг маҳоратини ўша давр матбуоти шундай шарҳлаган эди: «Бу рекорд, шатранж соҳасида инсон тафаккури ва хотира кучи нимага қодир эканлигини кўрсатувчи охирги чегара бўлса керак! Бундан ўтилса жинни бўлиб қолиш ҳеч гап эмас..»

Бироқ кейинги рекордлар олдида бу ҳам ип эшолмай қолди. 1937 йили польшалик В. Колтановский Эдинбург шаҳрида (Шотландия) бир йўла 34 тахтада кўрмай сеанс бериб: 24 тасини ютиб чиқди ва 10 тасини durang қилди.

Бу сеанс уч марта қисқа-қисқа танаффус билан 14 соат давом этди. Алёхиндек шатранжчи рекордини янгилагани учун Колтановский сеанс мутасаддиларидан минг фунт стерлинг мукофот олди.

1947 йили яна бир хабар бутун дунёга тарқалди. Аргентиналик гроссмейстер М. Найдорф Сан-Пауло шаҳрида 45 тахтада кўрмай сеанс берган, шундан 39 тасини ютиб, 4 тасини durang қилган ва 2 тасини ютқазган эди. Ўйин бир кеча-кундузга яқин давом этган. Лекин унинг рақиблари кучли бўлмаган. Шунга қарамай, Найдорфнинг инсон руҳан ва жисмонан нималарга қодир эканлигини кўрсатувчи қобилиятига қойил қолмаслик мумкин эмас. 1960 йилга келиб Найдорф рекордидан ҳам ўзиб кетилди. Венгриялик Янош Флеш Будапештда 52 тахтада кўрмай сеанс берди. У билан ўйнаганлар орасида усталикка номзодлар, биринчи разрядли шатранжчилар ҳам бўлганлигини, у шулардан 31 тасини ютиб, 18 таси билан durang ўйнаб, 3 тасигагина баҳсни бой берганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз.

Бироқ тахтага қарамай ўйналадиган беллашувнинг инсон саломатлигига зарарлигини кўпчилик билмаса керак. Биринчи рус устаси А. Д. Петров 1858 йилда матбуотда эълон қилинган бир мақоласида бундай деб ёзган: «Тахтага қарамай шатранж ўйнашдан кўра денгиз қаърига шўнғиб марварид топиб чиқиш осонроқ. Бундан шатранж илми бойимайди. Тахтага қарамай яхши ўйнайдиган шатранжчи тахтага қараб ўйнаса, янада яхшироқ ўйнайди... Олижаноб шатранж ўйини ҳаммани ҳайрон қолдирадиган, лекин шатранж илмига сира фойда келтирмайдиган бундай ғайри-табиий ўйинларсиз ҳам у жуда қизиқ».

Янош Флеш рекордига яна қайтишга эҳтиёж туғилгандек бўлиб қолди.

...Янош 25 яшарлигида оғир дардга чалинганлигини шифокорлардан аниқ билгач, шатранжчасига: «имкониятлар қолмаган»га ўхшайди, деб қўйди. Аммо у яшаш ҳақида ўйларди. Янош болалигидаёқ ажойиб қобилияти билан ажралиб турарди. Мураккаб математик ҳисобларни ёддан бажарар, шатранжни ғойибона ўйнашни севарди. 22 ёшида шатранж устаси бўлди. «Истеъдодли бола» деб ёзишди унинг ҳақида журналистлар... Дардга бўш келмаслик йўлини тутган Янош ғойибона ўйин бобида рекорд қўйишга аҳд қилди. Лекин «Бунга улгура олармиканман?» деган савол уни қийнарди. Тайёргарлик кўришга икки йил кетган бўлса ҳам у улгурди. Бу икки йил мобайнида Янош нималар билан шуғулланмади денг!

Ниҳоят орзиқиб кутилган кун етиб келди. Будапештдаги энг ҳашаматли заллардан бирига 52 стол қўйилиб унга 52 шатранжчи ўтирди. Лекин сеансчи кўринмас эди. 27 ёшлик Янош Флеш ҳакамлар назоратидаги қўшни хонада ўтирарди. У ўз доналарини воситачи орқали ҳаракатга келтира бошлади. Сеанс 13,5 соат давом этиб, орада уч марта беш дақиқадан танаффус берилди. Ўйин бошланиб тўрт соат ўтгач, қийинчиликка бардош беролмаган воситачи ҳушидан кетди. Янош эса вақт қандай ўтаётганини сезмасди. Сеанс натижаси юқорида айтиб ўтилди. Будапешт ҳужжатли фильмлар студияси бу ғаройиб сеансни суратга олди, фильм етмиш мамлакатда намойиш қилинди. Ўн уч ярим соатда Янош Флеш машҳур шатранжчи сифатида жаҳонга танилди-қўйди.

...Карпов иштирок этаётган матч ўтиб турган вақтда Янош Флеш Москвада эди. «Комсомольская правда» рўзномасининг шатранж шарҳловчиси В. Хенкин у билан бўлган суҳбатда 14 йил олдинги рекорддан сўз очди:

— Янош! Ўша сеансда ўйнаган ҳамма партияларингизни ҳозир кўрсата олармидингиз?

— Сеансдан кейинги ярим йил мобайнида кўрсата олардим. Энди эса энг яхшиларинигина кўрсатишим мумкин.

— Сеанс пайтида ўзингизда бирор ўзгариш сездингизми?

— Ҳеч нарса сезмадим: ўйладим, холос! Ҳамма нарса росмана бўлган шекилли, мени кузатиб турган шифокорларнинг авзойи бузилмади. Бундай сеанслар саломатлик учун хатарли эканини билардим. Лекин шифокорларнинг қистови билан ҳамма эҳтиёт чораларини кўрдим, хавфни писанд қилмадим. Ахир, мени аллақачон «ўлимга бичиб» қўйишган эди-ку... Алёхин шунақа сеанслар пайтида кофе ичиб, асабларини тутиб турган, лекин орадан кўп ўтмай юрагидан шикоят қилган. Мен бўлсам, икки бўлак шоколад, икки стакан лимон шарбати ва уч дона хом тухум билан кифояландим. Мия қон томирлари торайишининг олдини олиш учун махсус машқлар қилган эдим. Агар бир кунда олти килограмм озиб кетганимни ҳисобга олмасам, ҳаммаси жойида бўлди.

— Янош, бундай хавфли ишга сизни ким ундади?

— Касаллик. Шифокорлар «ўлимга бичиб» қўйгандан кейин, мен бирон-бир муҳим ва фойдали иш қилиб улгуришга аҳд қилдим. Бу фақат рекордга интилишгина эмас эди. Мен инсон мияси жуда чидамли эканини ва биз унинг битмас-туганмас куч-қудратининг озгина қисмидан фойдаланишимизни исботлашни истардим...

— Хўш, қандай қилиб касалдан қутулдингиз?

— Буниси сирлигича қолди. Кўпчилик мутахассисларнинг фикрича, ўпкамда қандайдир ўзгаришлар рўй берганмиш — рентген сурати шишни кўрсатганмиш. Баъзи шифокорлар ўз-ўзидан тузалиб кетишимга миянинг ҳаддан ташқари зўр бериб ишлаши организмга таъсир кўрсатганлиги сабаб бўлиши ҳам мумкин, дейишмоқда.

1974 йил охирларида Тошкентда ўтказилган аёллар халқаро турнирида иштирок этган руминиялик 24 яшар Маргарет Мурешак бундай ҳикоя қилган эди:

— Ўрта мактабда ўқиб юрган пайтимда бетоб бўлиб қолдим. Хаёлим қочади. Акамдан бирон китоб олиб келишини илтимос қилдим. Шатранж қўлланмасини келтирибди-ю, тахтаси йўқ. Қўлимда китоб, холос. Фикран тасаввур қилишга ҳаракат қилдим. Назаримда оғриқларим ҳам қолаётгандай туюлди. Кўп ўтмай тузалиб кетдим... Икки йилдан кейин шатранж устаси унвонига эришдим. Шу сабабдан ҳам мени дарддан халос этган нарса шатранж деб, бу спорт турига бошқача меҳр қўйганман...

Кейинги пайтларда тиббиётда баъзи беморларни маълум вақт давомида бутунлай ёки қисман оч қўйиш, гипноз қилиш... йўли билан даволаш яхши натижалар бераётганини ёзишмоқда. Хўш, бу борада табобат аҳли шатранж ўйинини ҳам «муомалага киритса» қалай бўларкин-а?!

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
халқаро тоифадаги ҳакам,
тарих фанлари номзоди.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!
«Тошкент оқшоми» рўзномасининг навбатдаги сони 12 сентябрда чиқади.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

НОГИРОНЛАР-АМПУТАНТЛАР ЎРТАСИДА

«ЖАҲОН ҚУБОГИ — 91»

МУСОБАҚАЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

БУНДАЙ МУСОБАҚА СОВЕТ ИТТИФОҚИДА БИРИНЧИ МАРТА ЎТКАЗИЛМОҚДА.
ЖАҲОН ҚУБОГИ ЎЙИНЛАРИНИ ЎТКАЗИШ УЧУН ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ —
ТОШКЕНТ ШАҲРИ ТАНЛАБ ОЛИНГАНИ
БЕЖИЗ ЭМАС.

БУ ЕРДА 11 ОКТЯБРДАН 20 ОКТЯБРГАЧА «ЖАҲОН КУБОГИ — 91» ЎЙИНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ўтган йили АҚШда бу фахрий кубокни қўлга киритган Тошкентнинг «Матонат» спорт-соғломлаштириш клуби командаси ана шу турнирни ўтказиш ташаббускори ва ташкилотчиси бўлиб майдонга чиқди.

Тошкентда СССР, АҚШ, Англия, Бразилия, Норвегия, Гватемала, Германия, Канада, Сальвадор, Чехословакиянинг миллий терма командалари тўпланади.

«ЖАҲОН КУБОГИ — 91» ЎЙИНЛАРИНИ ЎТКАЗИШ — бу оддий спорт тадбири эмас. У инсонпарварлик ва меҳр-шафқат, бахтсизликка учраган кишиларга нисбатан меҳр-оқибатдан далолатдир.

Халқаро турнирга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш катта маблағни талаб этади. Хўжалик ҳисобидаги «Содружество» ташаббуслар маркази ва «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги ногиронлар-ампутантлар ўртасида футбол бўйича «Жаҳон кубоги — 91» ўйинларини ўтказиш учун хайрия фондини таъсис этдилар.

БИЗ СИЗЛАРНИ НОГИРОНЛАРГА МЕҲР-ШАФҚАТ ВА МЕҲРИБОНЛИК КАТТА БАЙРАМИНИНГ ҲОМИЙСИ БЎЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ, ЧУНКИ МЕҲР-ОҚИБАТЛИЛИК ҲАММА ВАҚТ ХАЛҚИМИЗНИНГ ЯХШИ АНЪАНАСИ БЎЛИБ КЕЛГАН.

Қўмак беришга ажратилган маблағларни Тошкент шаҳар Фрунзе район агросаноат банкидаги 000700485 ҳисоб счётига, «Матонат» ногиронлар спорт клубининг «Жасур Сарбон» хайрия фонди реквизити МФО 734202 га ўтказишларингизни сўраймиз.

МЕҲР-ШАФҚАТ БАЖО КЕЛТИРИШГА ШОШИЛИНГ!

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ
САРБОН
ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ

БИЛИМЛАР УЙИДА
(Киров кўчаси, 24-уй)
ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИГА КИРУВЧИЛАР УЧУН
математика, физика, кимё, биология, тарих, ўзбек, рус, инглиз тиллари ва адабиёти бўйича
ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИ ОЧИЛАДИ
Фан бўйича махсус тайёргарликдан ташқари тингловчиларга ўзларининг ижодий қобилиятларини камол топтириш, диққатни бир жойга тўплаш, хотирани яхшилаш, тез ўқиш техникасини ўзлаштиришга ёрдам берилади.
КУРСЛАРГА ОЛДИНДАН ЁЗИЛИШ ЛОЗИМ.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 56-69-84, 56-47-78, 56-86-79.

«НАДИМ» фирмаси
ҚАЙТАДАН ОЧИЛГАН СОҒЛОМЛАШТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ХОНАСИГА ҚАДАМ РАНЖИДА ҚИЛИШНИ
ТАКЛИФ ЭТАДИ
Экстрасенсорли хасталикни аниқлаш ҳамда барча система ва аъзоларини биоэнергетика билан даволаш
Сизнинг хизматингизда
Сизларни қуйидаги манзилгоҳда кутамиз: Тошкент шаҳри, Киров райони Низомий кўчаси, 59-уй.
Транспорт: 2, 16, 22-трамвайларнинг охирги бекати, 19-автобуснинг «Ўзбексельмаш» заводи» бекати.
Чирчиқ шаҳри, Машинасозлар маданият уйи.
Экстрасенс Насиба Исҳоқова қабул қилади.
Сизларни соат 9 дан 12 гача кутамиз.
«НАДИМ» ФИРМАСИ.
«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАШРИЁТИ 2 СМЕНАЛИ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Ноширлар, муқовасозлар, полиграфия асбоб-ускуналарини созловчилар, қоғоз қирқувчилар, ускуналарга хизмат кўрсатувчи электр монтёрлар, электр монтажчилар, ҳайдовчилар, токарь, карбюраторчи, автокранчи, фаррош (автомобиль саройи ва ошхонага);
уста лавозимига электрчи-муҳандис, автосарой диспетчери.
Ўртача иш ҳақи ихтисосликка боғлиқ бўлиб ойига 200 сўмдан 400 сўмгачани ташкил этади.
Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси» кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
«ТАШМЕТРОСТРОЙ» қурилиш бошқармасининг
2-ТОННЕЛЬ ОТРЯДИГА
кавлаб борувчилар, кон ишчилари, газ-электр пайвандчилар, кўчма ва турғун компрессорлар, ҳавозали кранларнинг машинистлари, кон қазиш ускуналарининг монтажчи электр чилангарлари, кавлаш механизмларининг монтажчи-чилангари, кўчма компрессорни таъмирловчи чилангар, кавлаш бўйича электр чилангар (навбатчи), токарь;
шунингдек, смена маркшейдери лавозимида ишлаш учун «маркшейдерлик иши» ихтисоси бўйича олий маълумотли мутахассисларни ва бош механик лавозимида ишлаш учун «кон ишларини электрлаштириш ва механизациялаштириш» ихтисоси бўйича олий маълумотли мутахассисларни.
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Чилонзор даҳаси, 3-мавзе, 28-уй. Телефон 77-12-53 ёки Марказнинг Чилонзор район бўлими — Чилонзор даҳаси, 16-мавзе, 10-уй.
1-ТРАМВАЙ ДЕПОСИГА
электр пайвандчи, фрезерчи, пармаловчи, йўнувчи, дурадгор, парчинловчи-чилангар, ҳаракатдаги составни таъмирловчи чилангар, ҳаракатдаги составни таъмирловчи электр чилангар.
Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Гайдар кўчаси, 86-уй ёки Марказнинг Ленин район бўлими — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.

МАДАНИЯТ МУАССАСАЛАРИНИНГ ХОДИМЛАРИ ВА БАРЧА ХОҲЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Ҳамза районидаги «Замондош» маданият уйида тўй тантаналарини олиб борувчиларни тайёрлайдиган бир ойлик пуллик курслар ташкил этилади.
Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳар, Турсунхўжаев кўчаси, 14-уй (215-мактаб ёнида) Телефон 90-36-23.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Савдо бош бошқармасининг «УЛУҒБЕК» МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ ДЎКОНИГА
ДОИМИЙ ИШГА бош ҳисобчи, бўлим мудирлари, сотувчилар КЕРАК
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Куйбишев райони, Ленин кўчаси, 21«а» уй. Иш вақти: соат 9 дан 19.00 гача. Дам олиш куни — якшанба.
Телефонлар: 69-48-51, 69-48-52.

«ВОСТОК» КЛУБИ
Тошкент вилояти Ленин комсомоли мукофотининг совриндори
«ПАРВОЗ»
халқ ашула ва рақс ансамблига
ЁШЛАРНИ
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Ансамблнинг раққосалар тўгарагига — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мўътабар Йўлдошева;
Ашулачилар тўгарагига — «Марҳабо талантлар» танловининг совриндори Мансуржон Мамиров раҳбарлик қилади.
Манзилимиз: Навоий кўчаси, 16-уй. «Восток» клуби.

Собир Раҳимов район ижроия комитети қошидаги «ЭЛЕГАНТ» КООПЕРАТИВИ ТУГАТИЛДИ
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Нодира кўчаси, 19-уй.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 119-ўрта мактаб томонидан **Раҳимова Меҳрибон Собировна** номига берилган 818741 номерли йўқолган
ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент минерал сув қуйиш заводининг 36113, 36114 номерли йўқолган
КВИТАНЦИЯЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Тошкентвино» комбинатига тара (идиш) ташиш учун берилган 011288 дан 011299 гача бўлган номерлардаги товар-транспорт ҳужжатларининг йўқолган
ТОЗА БЛАНКАЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Акмал Икромов район улгуржи-чакана мева-сабзавот комбинати 1/2-дўконининг
ЙЎҚОЛГАН
ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

7-кўприклар қуриш трестининг механизация бошқармасига 1991 йил 5 июлда берилган 271-сонли темир йўл бўйича йўқолган
ЛИМИТЛАШТИРИЛГАН МАЪЛУМОТНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ДИҚҚАТ!
Иситиш мавсумига тайёргарлик кўриш учун Шамсуддинов, Блюхер кўчаларидаги эскирган иссиқлик тармоқларини қайта ётқизиш муносабати билан 1/1, 1/2-Қорақамиш даҳаларига
1991 ЙИЛ 10 СЕНТЯБРДАН 22 СЕНТЯБРГАЧА
ИССИҚ СУВ БЕРИЛМАЙДИ
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-32-32.
Тошкент иссиқлик тармоқлари корхонаси

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/IX да **Алишер Навоий**, 11/IX да **Шоирона лавҳалар**, 12/IX да **Оловли фаришта**, 13/IX да **Шоирона лавҳалар**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IX да **Келинлар қўзғолони**, 11/IX да **Хотинлар гапидан чиққан ҳангома**, 12/IX да **Нажот истаб**, 13/IX да **Пуч**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 11/IX да **Юсуф ва Зулайҳо**, 12/IX да **Анқовлар чайқови**, 13/IX да **Фарҳод ва Ширин**.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IX да **Гўзаллар ва миршаблар**, 11/IX да **Алдагани хотин яхши**, 12/IX да **Қопқон** (премьера), 13/IX да **Паранжи сирлари**.

КИНО

10 СЕНТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «ОВЧИ» (ЧАНГАЛЗОР ҚОНУНИ БЎЙИЧА, 17.00, 20.00, ўзбек тилида).

Фурқат — «ДУШМАН» (18.30, 20.45).

Москва — «ТОЛИБА ҚИЗ» (18.20, 20.40).

Ёшлик — «ҚОНХЎР ХУДОЖЎЙЛАР» (жуфт соатларда).

Дўстлик — «ТОЛИБА ҚИЗ» (17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

Тошсовет — «ГАЗАНДА» (тоқ соатларда)

Шарқ — «ФАНТОМАС» (жуфт соатларда).

11 СЕНТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «ОВЧИ» (ЧАНГАЛЗОР ҚОНУНИ БЎЙИЧА, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, ўзбек тилида).

Фурқат — «ДУШМАН» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45).

Москва — «ТОЛИБА ҚИЗ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.40).

Ёшлик — «ҚОНХЎР ХУДОЖЎЙЛАР» (жуфт соатларда).

Дўстлик — «ТОЛИБА ҚИЗ» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

Тошсовет — «ГАЗАНДА» (тоқ соатларда)

Шарқ — «ФАНТОМАС» (жуфт соатларда).

Жумҳурият гастроль — концертлар бирлашмаси ва «Ханда» ижодий маркази ходимлари «Ханда» ижодий марказининг бошлиғи Ш. Т. Ғозиевга отаси **Тошқўзи ҒОЗИЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги жамоаси республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер **Ғайбулла Аббосович АББОСОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг микробиология илмгоҳи жамоаси илмгоҳнинг илмий ходими, биология фанлари номзоди З. Эргашевга онаси **Чўлпоной МАМАДАЛИЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар «Субсоз» тресги ва Сув ўтказгич тармоқлари бошқармаси раҳбарияти ва жамоа ташкилотлари 2-ноҳия сув тармоқларини таъмирлаш хизмати бошқармасининг бошлиғи М. Х. Мақсудовга онаси **Тожихон ая АҲМАДЖОНОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Бизнинг индекс—64690.

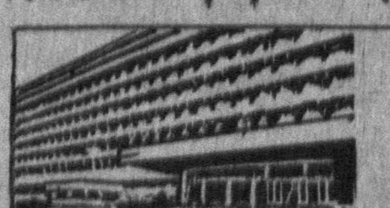

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41

79.278 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Буюртма 5823. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10